

Linneuniversitetet

Kalmar Växjö

Kandidatuppsats

Wilde – Mannen som föll offer för den hegemoniska maskuliniteten

*- En begreppshistorisk analys av fem författares
framställning av Wildes homosexualitet*

Författare: Nawal Al-Mansour
Handledare: Hans Hägerdal
Examinator: Magnus Persson
Termin: VT14
Ämne: Historia
Nivå: Kandidat
Kurskod: GI1703

Wilde – the man who fell victim to hegemonic masculinity

- A conceptual analysis of five authors' portrayals of Wilde's homosexuality

Abstract

The aim of this study has been to examine six books about Oscar Wilde's homosexuality during the years 1906 – 2003. I have been analyzing their descriptions about his sexual orientation and compared them to each other to see the changes through time. In order to see some clear changes the main focus was to choose time differences between the books. It was clear that the earlier writers had negative opinions and thoughts about his sexual deviation the way they described it. The writers from the older books focus on Oscar Wilde's achievements more than his sexual orientation. The analysis was made through two theories, Michel Foucault's theories about sexuality, power and knowledge, and the second Raewyn Connell's theory about hegemonic masculinity. The theories have been fundamental for this study on the basis of the changes through time and how societies viewed masculinity and sexual orientations. They have also been important for the descriptions of Oscar Wilde's feminine attitude and his addiction to his looks. My method for the essay has been a conceptual analysis. The choice of this method was not hard because it has been important to the comparison and the analysis for the writers' usage of word descriptions of Oscar Wilde's homosexuality. The results showed a large amount of resemblances and differences between the books, which can be seen against the background of the society and its view on homosexuality.

Keywords

Oscar Wilde, history, sexuality, homosexuality, genus, masculinity, hegemonic masculinity, R W Connell, Foucault

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
1.1 Syfte och frågeställning	4
1.2 Disposition	5
1.3 Tidigare forskning	5
2 Material och metod	6
3 Bakgrund	10
3.1 Oscar Wildes liv	10
3.2 Maskulinitetens historia	12
3.3 Homosexualitetens historia	13
3.4 Homosexualitet under upplysningen	14
3.5 Den homosexuella tidsåldern	15
3.6 Utveckling och det samtida samhället	16
4 Teoretiska utgångspunkter	17
4.1 Genus och hegemonisk maskulinitet	17
4.2 Foucault - sanning, humanvetenskaper och staten	19
4.3 Makt och kunskap	20
4.4 Normalisering och sexualitet	21
5 Resultat	23
5.1 Robert Harbourough Sherard: The life of Oscar Wilde (1906)	23
5.2 Frank Harris: Oscar Wilde and his confessions Volym I och II (1918)	26
5.3 Philippe Jullian: Oscar Wilde (1969)	30
5.4 Richard Ellmann: Oscar Wilde (1987)	32
5.5 John Sloan: Oscar Wilde (2003)	34
6 Analys	37
7 Slutdiskussion	42
8 Vidare forskning	43
9 Referenser	45

1 Inledning

Det började med att jag läste upp ett citat av Oscar Wilde som fick mig att fundera på kärlekens gränser och individers sexuella identitet. Homosexualitet har genom historien accepterats i samhällen runt om världen men har också blivit fördömt. Oscar Wilde väckte min uppmärksamhet genom flera citat som bidrog till att jag började läsa om hans liv. En man med en kreativ sida som sedan ruinerades på grund av ett straff för en anklagelse för hans sexuella läggning. Rättvist eller inte? Det fick mig att fundera på hur och varför en individ straffades för sin sexuella läggning? Vad har det att göra med hans intellekt, med hans skrifter och liv. Intresset för Wildes liv växte ju mer jag började utforska ämnet, samtidigt utvecklades också intresset för homosexualitetens utveckling under 1800-talet. Under antiken och romarriket förekom samkönade sexuella handlingar, under den kristna medeltiden förändrades allt och homosexualiteten som ännu inte hade myntats som begrepp blev förbjuden, på grund av de kristna traditionerna som växte och blev starkare i de medeltida samhällena. Upplysningens idéer om naturen kom att ha ett inflytande men trots det var det ännu inte accepterat. Diskussionen om homosexualitet pågår än idag runt om i världen, i många länder har det avkriminaliserats medan det fortfarande är olagligt i andra länder. Detta fick mig att börja tänka på de homosexuella personerna som är lika kreativa som Wilde, som kan åstadkomma något för ett samhälle eller världen, men som hindras av deras sexuella läggning. Genom en begreppshistorisk analys av hur Wildes homosexualitet framställs i böcker vill jag förmedla och analysera homosexualitetens utveckling genom tid.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med min uppsats är att belysa förändringarna kring uppfattningarna om Oscar Wildes sexuella läggning och begreppet homosexualitet.

Frågeställningarna för uppsatsen är:

- Hur framställs Wildes sexuella läggning i böckerna?
- Vad finns det för likheter och skillnader mellan böckerna?
- Hur förändras författarnas inställningar till Wildes sexuella läggning i böckerna?

1.2 Disposition

Under de första kapitlena kommer jag att beskriva den tidigare forskningen om Oscar Wilde, metod och material och bakgrunden. I bakgrunden kommer vi att titta på hur homosexualitet förändrats genom tid för att få ett helhetsperspektiv. Här kommer jag också att berätta om vem Oscar Wilde var. I kapitel 4 kommer jag att beskriva de teoretiska utgångspunkterna om genus, hegemonisk maskulinitet och makt. Slutligen i kapitel 6 och 7 kommer jag att presentera mitt resultat samt analys där jag kopplat ihop resultatet med teorin.

1.3 Tidigare forskning

Dominic Janes är docent i Birbeck College (University of London) och har skrivit en artikel om sodomi och mentala sjukdomar i den sen-viktorianska tiden i England. I artikeln skriver han om Wildes mentala tillstånd 1896 och om hans sexuella läggning. Han tar även upp hur Wilde och hur andra homosexuella män som anklagades för sodomi behandlades.¹ Boken *Performing the "Wilde West": Victorian afterlives, sexual performance and the American West* är skriven av Daniel. A. Novak (docent i Louisiana State University). I boken skriver han om Wildes vistelse i "vilda västern" i USA. Bland annat tar han upp maskuliniteten som "cowboys" är kända för, men även hur Wildes sexuella läggning och litteratur påverkat denna kultur.² I boken *Journal of the History of sexuality* skriver Nancy Erber (Professor i LaGuardia University, Long Island) om Wildes rättegång och hans flykt till Frankrike. Hon skriver också om hur homosexualiteten tolererades i Frankrike och hur det påverkade Wilde.³ Ed Cohen (Professor i Rutgers, New Jersey) har skrivit boken *Talk on the Wilde side: Towards a Genealogy of a Discourse on Male Sexualities*. I denna skriver han om varför Wilde var en viktig person och berättar om hur det normativa synsättet på män framställdes under rättegången och dess skillnad gentemot homosexuella män.⁴ Skillnaden på min uppsats och den tidigare forskningen är att jag kommer att analysera hur Wildes homosexualitet framställs i böcker från olika tidsperioder.

¹ Janes, Dominic. *Oscar Wilde, Sodomi and Mental Illnes in the late Victorian England*. s. 80

² Novak, A. Daniel. *Performing the "Wilde West": Victorian afterlives, Sexual performance, and the American west*. s. 451

³ Erber, Nancy. *Journal of the History of sexuality*. s. 550

⁴ Cohen, Ed. *Talk on the Wilde side: Towards a Genealogy of a Discourse on Male sexualities*. s. 5

2 Material och metod

Primärlitteraturen är böcker skrivna om Oscar Wilde mellan 1900-2003. Anledningen till att jag valt böcker mellan denna period är för att jag ville ha böcker som både låg nära i tid efter Wildes död samt en lång period efter hans liv. Genom tidsperspektivet vill jag analysera hur framställningen av Wildes homosexualitet förändras och hur begreppen förklaras. Primärlitteraturen är sex stycken och är främst biografier om Oscar Wilde och hans liv. Både generellt, om hans författarskap och om hans fängelseperiod. *Oscar Wilde, His life and confessions vol I och II* (1918) skrivna av Frank Harris. Frank Harris (1855-1931) var en amerikansk journalist som hade studerat i både Tyskland, Österrike och Grekland. Han har förutom böckerna om Wilde varit känd för sina skrifter och jobbade även som redaktör för kända tidsskrifter.⁵ *Oscar Wilde: historien om en olycklig vänskap* (1923) av Robert Harbourough Sherard är ytterligare en av primärlitteraturen, Sherard (1861-1943) var en engelsk författare och journalist samt en god vän till Oscar Wilde.⁶ Den franska författaren Philippe Jullians bok *Oscar Wilde* (1969) översättning: Violet Wyndham kommer att användas, originalet släpptes året innan och är skriven på franska. Litteraturforskaren och författaren Richard Ellmanns (1918 – 1987) bok *Oscar Wilde – Ett författarliv* (1987) kommer att användas till denna uppsats. Ellmann intresserade sig främst för irländska författare.⁷ *Oscar Wilde* (2003) är skriven av John Sloan, som jobbar på Oxford University och forskar främst inom engelsk litteratur mellan 1800 och 1900-talet.⁸ Dessa böcker är valda för att de täcker det jag vill få fram i mitt resultat. Tidsperioderna är relevanta för denna studie och för att få fram dess likheter och skillnader. Böckerna är biografier som speglar Oscar Wildes liv, en av böckerna är dock en översättning av originalboken eftersom originalet inte fanns tillgängligt. Fokuset kommer att ligga i hur dessa författare skriver om hans sexuella läggning, som nämnt kommer jag att analysera hur homosexualitet uppfattades i de olika historiska tidsperioderna för att förstå helhetsperspektivet och författarnas intentioner.

Sekunderlitteraturen består bland annat av boken *Oscar Wilde* (1972) av Kevin Sullivan och artiklar hämtade från Linnéuniversitetets databas Ebrary. Ett urval av artiklarna är *Oscar Wilde, Sodomy and Mental Illness in Late Victorian England* (2014) av Dominic Janes och *“Performing the “Wilde West”: Victorian afterlives, sexual performance, and the American west”* av Daniel A. Novak. Janes skriver om hur sodomi behandlades under den sen-

⁵ <http://www.ne.se/frank-harris>

⁶ <http://www.spartacus.schoolnet.co.uk/PHsherard.htm>

⁷ <http://www.ne.se/richard-ellmann>

⁸ <http://www.hmc.ox.ac.uk/pages/default.asp?id=16&sID=86&cP=300>

viktorianska tiden i England och Novak fokuserar på Wildes tid i USA och vilda västerkulturen. Sekundärlitteraturen kommer främst att användas för att beskriva bakgrunden till denna uppsats. Boken *Gay – En världshistoria* (2007) är skriven av Robert Aldrich m.fl. Denna antologi innehåller skrifter om homosexualitetens historia genom tid i världen. Utifrån denna kommer jag att beskriva homosexualitetens historia från 1800-talet fram till nutid. Teorin kommer att baseras på Raewyn Connells tankar och diskussioner om hegemonisk maskulinitet. Connell är en australisk sociolog vars starkaste ämne är mansforskning.⁹ I teorin kommer jag också att skriva om Michael Foucaults teorier om mansforskning, makt-kunskap och sexualitet. Foucault var en fransk idéhistoriker och filosof. Hans teorier har haft ett stort inflytande inom psykologin, sociologin och historia.¹⁰ Dessa har uppmärksammats stort och använts i många teoritillämpningar, anledningen till att jag valt just Foucault och Connell är på grund av att de har intressanta tankar om hegemonisk maskulinitet, genus och makt. Deras teorier vill jag tillämpa på denna studie för att analysera hur samhällen och individer påverkas. Foucaults teorier är komplicerade och det krävs ett djupare tänk för att förstå det han ville förmedla, hans tankesätt är dock intressanta och genom att tillämpa dem på Wilde kan resultatet utvidgas och diskuteras.

Bakgrundens innehåll kommer att handla om Oscar Wildes liv och om homosexualitetens historia mellan 1600-2000 talet. Eftersom jag kommer att analysera hur begreppet förändras genom tid är det viktigt att få en förståelse för hur utvecklingen för homosexuella har varit genom denna tidsperiod eftersom det är relevant för denna studie då tidsperioden sträcker sig mellan dessa årtal. Metoden jag ska använda mig av i denna studie är begreppshistoria. Motiveringen till metodvalet är på grund av att jag dels ska jämföra texter ur olika historiska tidpunkter, och för att analysera hur begrepp som homosexualitet förändras genom tiden. Boken jag kommer att utgå ifrån är *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig textanalys* (2012). Boken är skriven av Göran Bergström som är studierektor vid statsvetenskapliga institutionen på Stockholms universitet och Kristina Boreús som är professor vid Stockholms universitet. Hon har tidigare gjort forskningar om ideologi och ideologisk förändring, främst i massmedia.¹¹

⁹ www.ne.se R.W Connell

¹⁰ www.ne.se Michael Foucault

¹¹ <http://www.statsvet.su.se/forskning/v%C3%A5ra-forskare/kristina-bor%C3%A9us/kristina-bor%C3%A9us-1.119832>

I begreppshistoriska studier är språket ett historiskt fenomen. Begrepp kan inte definieras som stabila, gemensamma för alla eller oföränderliga. Begreppshistoria innehåller en analytisk skillnad, dels mellan ord och begrepp men även mellan idéer och begrepp. Begrepp är ord som är mångtydiga. Grundidén för metoden är att ge forskaren nya perspektiv på sociala eller politiska fenomen som tolkats som vanliga, eller som konsekvenser. Begreppshistorians centrala drag är ifrågasättandet av linjära och progressiva utvecklingshistorier, på grund av att dessa inte tar hänsyn till att människan i alla tider och sammanhang. Som forskare måste man därmed analysera användningen av begrepp i deras historiska och retoriska sammanhang. Det är viktigt att veta begreppens innebörd i olika tider och vilka andra begrepp dessa var kopplade till samt vilka deras motsatser var. I denna metod är det viktigt att få fram en förklaringsmodell och ett sammanhang.¹² Det finns två analytiska utgångspunkter inom begreppshistoria, den synkrona analysen och den diakrona analysen. Den synkrona analysen innebär att forskaren skapar ett semantiskt fält genom att analysera hur begrepp förhåller sig till varandra i specifika situationer. Denna analys innebär att forskaren analyserar begrepp och dess förhållande till andra begrepp som är i bruk samtidigt. Genom det semantiska fältet får forskaren fram de begrepp som är relevanta, för att analysera de i de sociala kontexterna vid en tidpunkt. Den diakrona analysen är en historisk jämförelse av ett begrepps innebörd vid olika tidpunkter. Forskaren analyserar hur begreppet har förändrats över tid.¹³ Begreppshistoria är en metod som används i analyser av långvariga utvecklingshistorier.¹⁴ Mitt tillvägagångssätt kommer därmed att gå ut på att analysera de begrepp och beskrivningar som framkommer om Wildes sexuella läggning i böckerna. Jag kommer att gå igenom varje bok och plocka ut de delar där författarna skrivit om Wildes sexualitet. Därefter kommer jag att sammanställa dessa för att sedan finna likheterna och skillnaderna för att koppla detta till teorin och antaganden om varför författarna skriver eller använder de begrepp de gör.

Anledningen till att jag valt att utgå från böcker om Oscar Wilde är på grund av att han var en inflytelserik person som både stred men föll offer för den hegemoniska maskuliniteten. Han är en intressant person att studera eftersom han var en känd homosexuell man som inte uppfyllde kraven för en hegemonisk maskulinitet, på grund av att han var en artist finns det mycket skrivet om honom och därför har det bidragit till att många böcker finns skriva om honom under olika tider. Mitt metodval har sin grund i att jag kommer att analysera böcker vars

¹² Kurunmäki, J. i *Textens mening och makt*. s. 178

¹³ Kurunmäki, J. i *Textens mening och makt*. s. 183

¹⁴ Kurunmäki, J. i *Textens mening och makt*. s. 215

begrepp under en längre period har förändrats. Tillvägagångssättet är att jag kommer att läsa böckerna för sig och sedan skriva en summering av hur författarna framställer Wildes sexuella läggning, därefter kommer jag att leta efter de likheter och skillnader som framkommer i böckerna och hur förändringen sker när det kommer till Wildes homosexuella läggning. Utifrån denna metod kommer jag sedan att påbörja en analys och diskussion genom att koppla resultatet till teorin och arbeta för att uppnå ett slutresultat.

Böckerna är skrivna på engelska och i uppsatsen kommer jag att översätta texterna själv för en summering. Två av författarna kände Wilde personligen vilket kan bidra till intressanta resultat. De övriga författarna har baserat sina biografier om Wilde utifrån andra källor vilket kommer att diskuteras senare i uppsatsen. I resultatdelen kommer jag att gå igenom samtliga böcker men var för sig innan analysen. Genom metodvalet kommer jag att analysera varför författare framställer ett visst begrepp och förstå den sociala tidpunkten boken skrevs i. Eftersom jag vill få och förmedla ett helhetsperspektiv av begreppens innebörd och hur de förändras genom tid är metodvalet relevant. Eftersom böckerna är biografier kan vi anta att de i princip kommer att beskriva och belysa hans liv på liknande sätt. Det enda som skiljer sig åt är att det tillkommit nyare biografier med andra begreppsapparater. Mitt fokus är dock att analysera författarnas skillnader på hur de beskriver hans sexuella läggning. Begreppet homosexualitet hade kunnat analyseras utan ett perspektiv på Wildes liv, exempelvis genom medicinska teorier eller juridiska perspektiv. Jag har dock valt Wilde för att avgränsa det och för att lyfta upp ett exempel på en inflytelserik man i historien som påverkades av samhällen på positiva och negativa sätt.

Ett jämförelseperspektiv mellan de olika böckerna kommer att genomföra, samtidigt ska jag undersöka hur homosexualitet och relaterade begrepp framställdes under dessa tidsperioder i Irland, England, men även i Frankrike då han spenderade en del av sin tid i dessa länder. Förändringen i dess sociala kontext kommer att vara viktig då jag ständigt måste förhålla mig till författarnas tidsperioder och det historiska perspektivet. Till skillnad från den tidigare forskningen kommer jag inte att fokusera på Wildes liv generellt eller om hans skrifter, utan analysera hur hans sexuella läggning framställs i dessa böcker och jämföra dem.

3 Bakgrund

Under denna rubrik kommer att jag berätta om vem Oscar Wilde var samt beskriva homosexualitetens historia för att få ett helhetsperspektiv om olika samhällens uppfattning om begreppet.

3.1 Oscar Wildes liv

Oscar Wilde föddes 16 oktober 1854 i Dublin¹⁵, han var son till ögon- och öronläkaren och författaren William Wilde och Jane Francesca Elgee. Jane Francesca hade ett stort inflytande på Oscar, hon hade tidigare också ett intresse för litteratur och författarskap.¹⁶ I och med hennes bakgrund hade hon men mycket nära relation med Oscar, han spenderade sin barndom i en bohemisk, lugn miljö och var mycket intresserad av att läsa, bland annat skrifter av Disraeli.¹⁷ Oscars far hade inte lika stort inflytande på sonen trots hans bakgrund som författare, han hade tidigare publicerat böcker och monografier.¹⁸ 1871 skrevs han in på Trinity College i Dublin, men valde året därefter att studera i Oxford. Han hade ett stort intresse för Antiken som utvecklades efter en resa till Grekland, men även på grund av professorn Mahaffy vars område var Antiken. Oscar hade ett intresse för sociala metoder, speciellt konsten för hur man för konversationer och samtalsmetodik.¹⁹

Efter faderns bortgång flyttade Wilde och hans mor till London. Han drog till sig mycket uppmärksamhet på grund av hans utseende, han klädde sig alltid propert och i designade kostymer. 1882 begav sig Wilde till USA för en föreläsningsturné om estetik, han blev kvar i USA i ett år där han bland annat skrev pjäsen "Vera." Han höll sedan föreläsningar i Storbritannien och Irland. I maj 1884 gifte sig Oscar med Constance Lloyd som var en dotter till en framstående advokat, hon talade flera språk och var en intelligent kvinna. Tillsammans fick de två sönder, Cyril och Vyvyan. Under åren 1887-1889 arbetade han som journalist för att försörja familjen, han redigerade bland annat damtidningen "The Womans World". De kommande sex åren var de mest kreativa perioden i hans liv. Han skrev och publicerade barnberättelser, hans första och enda roman "Dorian Grays porträtt" publicerades i en

¹⁵ Raby, Peter. *Oscar Wilde*. s. viiii

¹⁶ Raby, Peter. *Oscar Wilde*. s. 12

¹⁷ Disraeli 1804-1881: Brittisk författare, skrev skönlitterära böcker om bland annat sociala problem så som fattigdom. Han hade en mycket bred publik på grund av att hans skrifter var så populära.
<http://www.ne.se/lang/benjamin-disraeli>

¹⁸ Sullivan, Kevin. *Oscar Wilde*. s. 6

¹⁹ Sullivan, Kevin. *Oscar Wilde*. s. 5

amerikansk tidskrift 1890 men möttes av kritik. Anledningen till att romanen möttes av kritik var att homoerotiska inslag förekom vilket ledde till att "the victorians" ansåg att det var omoraliskt av Wilde att publicera en sådan skrift.

Wildes första pjäs "Lady Windermere's Fan" hade premiär i februari 1892 och blev väldigt framgångsrik, i och med detta blev hans kommande pjäser uppmärksammade. Wilde träffade Lord Alfred "Bosie" Douglas, en av sönerna till markisen av Queensberry. Douglas var som Wilde en tidigare student på Oxford, dessa två blev älskare och var oskiljaktiga fram till Wildes arrestering. Bosie var till skillnad från Oscar öppen med sin homosexuella läggning. Bosie förlitade sig på Wildes ekonomiska tillstånd. Förhållandet baserades på hat-kärlek eftersom Bosie utnyttjade Wilde för att få det han ville ha. Wilde offrade sig själv för att skydda Lord Alfred som förblev en manipulativ lojal vän. Markisen misstänkte att Wilde var homosexuell och fick för sig att Oscar ville förföra hans son. Markisen gjorde allt för att se till att hans son drog sig undan Wilde och hotade sin son med att ta avstånd ifrån familjen om en homosexuell koppling fanns.²⁰ 1895 stämde Wilde Lord Alfreds far för förtal för "onaturlig otukt", men Wilde blev själv arresterad, dömd för grov oanständighet och dömdes till två års straffarbete medan markisen frikändes. Rättegången gav dock många homosexuella möjligheten att identifiera sig med Wilde när han försvarade sig mot att kärleken inte har ett namn.²¹ Oscars böcker bojkottades, pjäser lades ner och journalister riktade massor med kritik mot honom i artiklar. Under fängelsetiden skrev han "Balladen om fängelset i Reading". När Wilde släpptes ur fängelset bosatte han sig i både Frankrike och Italien. Han skrev endast ett par tidningsartiklar som handlade om hur dömda barn behandlades i Readingfängelset, men inget mer än så eftersom han förlorat sin kreativitet. Constance begav sig med barnen till Schweiz och återtog ett släktnamn "Holland". Oscar Wilde dog i november 1900, dödsorsaken är omdiskuterad och de flesta har hävdat att Wilde dog av antingen syfilis, hjärnhinneinflammation eller öroninflammation.²²

²⁰ http://www.crimelibrary.com/gangsters_outlaws/cops_others/oscar_wilde/5.html

²¹ Tamagne, Florence. *Gay – en världshistoria*. s. 172

²² <http://www.ne.se/rep/hundra-%C3%A5r-sedan-oscar-wilde-dog>

3.2 Maskulinitetens historia

Mellan 1450 – 1650 kom den moderna materialistiska ekonomin att utvecklas och fick sin tyngdpunkt i Europa och Nordamerika, det var även då den moderna genusordningen började utvecklas. Connell menar att det är fyra förändringar som varit viktiga för skapandet av det vi kallar maskulinitet. Den första förändringen har att göra med den italienska renässansens sekulära kultur och den tyska protestantiska reformationen som upplöste den förändrande medeltida katolicismen. Klostersystemet upplöstes och religionens förmåga att kontrollera den intellektuella världen började med sin nedgång. Detta öppnade dock möjligheter att lägga fokus på äktenskapet, exempelvis Martin Luther, den gifte munken. Det ledde till betoningen av individuella uttryckssätt och varje människas relation till Gud. Genom skapandet av det individuella skapades kulturella förutsättningar för skapandet av idéerna om maskulinitet. Definitionen av maskulinitet som ett karaktärsdrag vars kännetecken är rationalitet och det västerländska samhället som bärare av förnuftet skapades en länk mellan legitimeringen av patriarkatet och legitimeringen av imperiebyggandet.²³

Den andra förändringen var skapandet av imperier som Portugal, Spanien, Frankrike, Nederländerna med fler. Imperiebyggandet var redan från start ett genuspräglat företag. Det började med de segrade männens soldatliv och handeln över haven. Europeiska kvinnors roll var antingen som tjänare eller som hustrur men som kontrollerades av männen. Conquistadorerna var de som främst använde sig av våld, de var kanske även den första gruppen som definierades som en maskulin kulturtyp i modern mening. Konsekvenserna var att man eftersträvade större kontroll medan erövringens etik föll samman.²⁴ Det har även uppfattats som en viktig punkt gällande maskulinitet, då kontrollbehoven och våldet utvecklades allt mer. Den tredje förändringen var storstädernas utveckling, så som London, storstäderna var ett centrum för den kommersiella kapitalismen. Företag och arbetsplatser skapade en form av maskulinitet och legitimerade nya former av genus utifrån arbete och makt. I handelsstäderna utvecklades sexuella subkulturer. Slangordet ”Molly” användes för feminiserade män som träffades i speciella krogar eller hus.²⁵ Den fjärde förändringen hade sin början i europeiska inbördeskrig. Kriget bidrog till ifrågasättande av genusordningens legitimitet genom revolutionära strider om religion och politik. Koloniala erövringar, militär tapperhet och godsägararistokratin bidrog till att skapandet av maskulinitet formades allt mer.

²³ Connell, R.W. *Maskuliniteter*. s. 198

²⁴ Connell, R.W. *Maskuliniteter*. s. 199

²⁵ Connell, R.W. *Maskuliniteter*. s. 201

3.3 Homosexualitetens historia

Genom historien har män och kvinnor känt en känslomässig och fysisk attraktion till personer av samma kön. Skrifter och berättelser om sådana situationer finns från bland annat Mesopotamien, det antika Grekland och Romarriket. Judendomen fördömde sodomi men trots det existerar det skrifter om kvinnor som känner attraktion till andra kvinnor och män som åtrår anda män, exempelvis skrifterna om Noomi och hennes svärdotter och änkan Ruth samt Goliats baneman David som fick en nära relation med Jonatan, son till Kung Saul. I de forntida kulturerna hyllades den intima vänskapen emellan kvinnor och emellan män.²⁶ Forskare som har översatt grekisk poesi eller skrifter av Sapfo har tolkat att attraktion mellan samma kön är medfött och har en grundläggande egenskap som är oberoende av tid och kultur. Många historiker menar dock att dessa begär har uttrycks på olika sätt som exempelvis vänskap men också att de lett till olika sexuella beteenden. Samkönade handlingar och människor har beskrivits på många olika sätt. I västerlandet är begreppet ”sodomi” vanligt som är lånat av den bibliska berättelsen om städerna Sodom och Gomorra, Gud ska ha förstört städerna på grund av invånarnas syndiga beteenden. Ordet använts också som en benämning på oralsex mellan samkönade personer men också för analt samlag mellan män. Begreppet ”sapfism” kommer från den grekiska poeten Sapfo²⁷ och är en benämning på samkönade relationer mellan kvinnor.²⁸ Under 1700-talet greps manliga sodomiter, torterades och fängslades om de inte var diskreta. Kvinnor blev dömda till förföljelse och detta berodde på att samhället inte trodde på ”lesbisk kärlek” eftersom kvinnor var det ”svagare könet”.

1860 myntade en ungersk författare begreppet ”homosexualitet” som stod för samkönade relationer. Michael Foucault²⁹ menade att namngivandet medförde till att det ledde till konstruktionen av en social kategori och en inneboende identitet. ”Sodomiter” utförde sexuella handlingar mellan samma kön medan homosexualitet ansågs vara medfött och en oföränderlig identitet. På 1950 användes begreppet ”homofiler” av aktivister som sedan kom att ersättas med ”gay” eller ”gay and lesbian” (”homosexuella och lesbiska”). Därefter har terminologin utvecklats och fler begrepp har uppkommit. Under 1990-talet blev ordet ”queer” ett starkt begrepp som tidigare var ett nedsättande begrepp, till en grupp för alla individer,

²⁶ Aldrich, Robert. *Gay – en världshistoria*. s. 7

²⁷ Sapfo: grekisk lyriker från Lesbos. Hon stod i centrum för flickornas elit ur Mytilene. Oklart om vilka relationer hon hade med kvinnor, finns dock belägg för lesbisk kärlek i hennes dikter. (www.ne.se)

²⁸ Aldrich, Robert. *Gay- en världshistoria*. s. 10

²⁹ Michael Foucault (1926-1984) Fransk idéhistoriker och filosof.

grupper eller handlingar som stred mot det normativa i ett samhälle.³⁰ Reay menar att manlig homosexualitet har varit sammanhängande inom fem kategorier, dessa är sodomi, vänskap, omvändning, kvinnlighet och homosexualitet i sig. I det tidigmoderna England förväntades män att ha en nära vänskaplig relation med manliga vänner. Homoerotiken har länge kopplats ihop med den manliga vänskapsrelationen.³¹ En annan relation till homosexualitet har varit det feminina beteendet hos män och det maskulina beteendet hos kvinnor, han hävdar att beteendena har varit en ut av de främsta kopplingarna till homosexualitet.³²

3.4 Homosexualitet under upplysningen

Under 1680 – 1850 utvecklades de samkönade relationerna i Europa, främst mellan män. Subkulturerna uppstod, sodomi började diskuteras intellektuellt istället för i religiösa termer och det juridiska förändrades. Sexuella möten bland män förekom över hela Europa, många av männen var arbetare. Att män umgicks var inget konstigt då många yrken så som präster, soldater och sjömän endast bestod av män. Sexuella relationer mellan män förekom enligt rykten bland de tidigmoderna monarkerna så som Vilhelm III av England och Gustav III av Sverige. Mellan monarkerna handlade sex och vänskap mycket om för hur beskydd och belöning skulle fördelas. Omkring 1704 blev subkulturerna synligare i storstäderna, så som London, Amsterdam och Paris.³³ Detta berodde på att ordningsmakten var mer kontrollerad i dessa städer än de övriga, poliskårer vaktade ställen där sodomiter träffades. Sodomiterna träffades på särskilda ställen för sexuella handlingar, och det finns flera nedskrivna protokoller om razzior som poliserna gjorde. Sodomiterna blev igenkända främst genom deras feminina beteenden och uttryck, vissa av dem hade även kvinnliga smeknamn. I nästan hela Europa under den tidigmoderna tiden var dödsstraff förekommande för sodomiter, vanligtvis brändes de på bål. Sodomi ansågs vara ett förkastligt brott och onaturligt. Under 1700-talet uppstod diskussioner om att dödsstraff är en sträng metod, speciellt på grund av att sodomin uppmärksammas allt mer då myndigheterna helst ville att det skulle tystas ner.³⁴ I Frankrike dömdes sex sodomiter till döden under 1700-talet, i Storbritannien var det dock värre då hatet var starkt mot sodomin. Avrättade homosexuella män hånades, och avrättningar från 1749 visar att dödsstraff skedde var tionde år i London. En fällande dom krävde bevis på

³⁰ Aldrich, Robert. *Gay – en världshistoria*. s. 11

³¹ Reay, Barry. *Writing the modern histories of homosexual England*. s. 217

³² Reay, Barry. *Writing the modern histories of homosexual England*. s. 226

³³ Sibalis, Michael. *Gay – en världshistoria*. s. 105

³⁴ Sibalis, Michael. *Gay – en världshistoria*. s. 107

penetrering och därför dömdes många till fängelse eller böter för ”överfall i avsikt att begå sodomi”.

När upplysningen utvecklades var många upplysningsfilosofer inte intresserade av sodomi, men eftersom de studerade samhället och naturen var de tvungna att utforska detta ämne. Upplysningsfilosoferna förkastade den rådande kyrkliga ordningen i samhällena men var tvungna att ta ställning till vad samkönade relationer hade för moralisk ställning i deras sekulära världsbild. Den tyske filosofen Immanuel Kant menade att individer skulle ha vågade tankar, men beskrev sodomien som att det var emot mänsklighetens syfte då det inte ledde till en fortplantning. Naturen hade en mycket viktig roll under upplysningen, sex var viktigt då människors sexuella njutning var av naturen, men att samkönade sexuella aktiviteter var ”onaturligt”.³⁵ Genom den franska revolutionen uppstod lagar där sodomi inte nämndes. Detta bidrog till en den förändring trots att det fortfarande förekom straff. De franska straffen för sodomi avskaffades och i och med den franska revolutionen fick vissa länder också tillämpa den franska lagstiftningen. Trots detta förekom det dock straff i andra länder. Intresset för sodomi väcktes ur subkulturer som blev synligare med tiden i Europa.

3.5 Den homosexuella tidsåldern

Perioden 1870-1940 kallas även för den homosexuella tidsåldern och var en vändpunkt i den europeiska homosexualitetens historia. Den ungerske författaren Karoly Maria Benkert von Kertbeny använde begreppet ”homosexualitet” för första gången och skrev i ett öppet brev till den preussiske justitieministern att lagarna mot ”onaturliga handlingar” bör avskaffas. Under perioden bildades de första homosexuella aktiviströrelserna och homosexualitet blev allt mer synligare i bland annat litteratur. ”Sodomiten” ersattes med den ”homosexuelle” under 1800-talet som ansågs bryta mot lagen men som också var sjuk, pervers och degenerad.³⁶ Den homosexuelle blev också ett fall för medicinsk behandling. Begreppet degenerering talades bland experter på slutet av 1800-talet, bland annat Richard von Krafft Ebing och Albert Moll. Begreppet innebär att en process förändras antingen till det bättre eller till det sämre. Detta innebar att homosexualitet uppfattades som ”perversion” som kunde vara medfött och inte kriminellt. Manlig homosexualitet kopplades ihop med allmän degenerering och kriminalitet på grund av att forskare antog att beteendet kunde uppstå genom förförelse, prostitution eller kriminalitet. Medicinska teorier och tidsskrifter var det som bidrog till att homosexualitet stod

³⁵ Sibalis, Michael. *Gay – en världshistoria*. s. 108

³⁶ Tamagne, Florence. *Gay – en världshistoria*. s. 167

i rampljuset. Den homosexuelle aktivisten och sexologen Magnus Hirschfeld utvecklade en teori om den feminina ”inventerade mannen” som är inspirerad av en idé om att den homosexuelle tillhörde ett ”tredje kön” och hade en ”kvinnans själ fångad i en mans kropp”.³⁷ Hirschfelds idé fick det största genomslaget, han menade att det fanns fyra kriterier: könsorgan, fysiska drag, sexuella instinkter och moralisk karaktär) som placerade individer i en skala mellan den ”helt manliga sexuella typen” och den ”helt kvinnliga sexuella typen”. Detta visade sen var människor låg placerade i skalan. Sigmund Freuds teori låg inte långt ifrån Hirschfelds idéer, Freud ansåg dock att alla individer föddes som bis sexuella och förkastade teorierna om att homosexualitet var en sjukdom. I England 1871 hölls den första stora rättegången som bevakades av pressen mellan Ernest ”Stella” Boulton och Fred ”Fanny” Park som anhallits för att ha burit kvinnokläder, dessa anklagades för sodomi men frikändes.³⁸ Skandalen på Cleveland street (1889-90) handlade om en manlig bordell där bland annat prins Albert Victor (son till prinsen av Wales) också var med men även andra aristokrater, fallet handlade om bedömningen av sexuella beteenden. Under denna period riktades uppmärksamheten mot deras ålder och deras sociala ställning. Samhällsklass kom att bli en viktig orsak. Denna attityd förekom även i Frankrike.

3.6 Utveckling och det samtida samhället

Den sexuella revolutionen utvecklades i slutet på 1960-talet då det fanns en offentlig gaykultur i flera städer. 1969 var en stor händelse för den sexuella revolutionen med Stonewallupproret i New York då homosexuella och transsexuella protesterade våldsamt, detta ledde till en internationell uppmärksamhet.³⁹ Den globala utvecklingen inom gaykulturen eskalerade i ett antal länder, däremot uppstod ett nytt problem under 1980-talet, aids epidemin. Mötesplatser för homosexuella stängdes ner för förebyggande syfte med mera. Under 1990-talet började den homosexuella gemenskapen återigen växa och den sexuella njutningen blev alltmer betydelsefull.⁴⁰ I olika samhällen har samkönade relationer både accepterats och blivit hyllade men också blivit fördömda, stigmatiserats som syndiga och omoraliska och förbjudna. Samkönade sexuella handlingar har blivit förbjudna genom lag, läkare har diagnostiserat och behandlat sådana begär som sjukdomar. I dagens samhällen kan man finna samkönade sexuella beteenden, attityder och identiteter. I bland annat större städer i Europa och

³⁷ Tamagne, Florence. *Gay – en världshistoria*. s. 168

³⁸ Tamagne, Florence. *Gay – en världshistoria*. s. 171

³⁹ Hekma, Gert. *Gay – en världshistoria*. s. 333

⁴⁰ Hekma, Gert. *Gay – en världshistoria*. s. 338

Sydamerika finns en öppen samkönad kultur med barer, kaféer och andra träffställen. Många länder så som Kanada, Australien och Nya Zeeland har samkönade sexuella handlingar avkriminaliserats och vissa länder har också stiftat lagar som förbjuder diskriminering av homosexuella. Samkönade relationer är dock fortfarande förbjudna och olagliga i länder som Indien och Singapore. I den muslimska världen finns det ingen homosexuell offentlighet utan samkönade förhållanden sker i hemlighet.⁴¹ Kristna grupper anser fortfarande att homosexualitet är en avvikelse trots att de flesta västerländska staterna accepterar homosexualitet.⁴² Situationen för homosexuella har utvecklats mycket till det positiva men förföljelse och förtryck förekommer än idag mot homosexuella personer.

4 Teoretiska utgångspunkter

Mansforskningens uppkomst har sin grund i kvinnoforskning, feminism och homosexualitet. Connell använder sig av begreppet hegemonisk maskulinitet som är ett centralt begrepp inom mansforskningen. Teorin kommer att utgå från Foucaults tankar och idéer mellan makt och sexualitet. Teorin kommer att kopplas ihop med homosexualitetens historia och varför Wilde behandlades som han gjorde för hans sexuella läggning. Teorierna bidrar till en förståelse för mänsklighetens tankar under vissa tidsepoker där makt och kunskap kopplas ihop. Den hegemoniska maskuliniteten och könsdefinitionerna leder till att vissa frågor kan redas ut eller förklaras utifrån teorierna.

4.1 Genus och Hegemonisk maskulinitet

Genus är ett begrepp som används för att skilja på mäns och kvinnors sociala beteenden. Connell hävdar att genus är en social praktik som refererar till kroppen och det kroppen gör. Han menar att genusbegreppet finns för att det biologiska inte bestämmer det sociala. Genusrelationer, relationer mellan människor och grupper inom reproduktionsarenan är en av de signifikanta strukturerna i alla samhällen. Han hävdar dock att genusstruktureringen av praktiken inte behöver ha ett biologiskt samband med reproduktionen utan att denna är social.⁴³ Hirdman menar att begreppet genus behövdes för att det döljer sin en fostran, tvång och underordning bakom ”kvinnor” och ”män”.⁴⁴ Hirdman hävdar att genus genomsyrar världen, inte endast fokuseringen på kroppen utan även tankarna om vad som är manligt och

⁴¹ Aldrich, Robert. *Gay – en världshistoria*. s. 8

⁴² Hekma, Gert. *Gay – en världshistoria*. s. 359

⁴³ Connell, R.W. *Maskuliniteter*. s. 110

⁴⁴ Hirdman, Yvonne. *Genus – om det stabila föränderliga former*. s. 12

kvinnligt. Hon menar att kvinnligt och manligt handlar om överförda abstraktioner och att genus inte lämnar något utrymme för tvetydigheter.⁴⁵

Begreppet hegemoni utvecklades av Gramsci⁴⁶ för att reda ut klasskillnader i demokratiska samhällen, det vill säga varför vissa har mer makt än andra i samhällen. Jefferson hävdar att hegemonisk maskulinitet i nu läget är ”accepterat”. Eftersom att det är ”accepterat” leder det till ett ifrågasättande av begreppet, främst av kvinnor och av män som inte följer de normativa strömmarna för hegemonisk maskulinitet.⁴⁷ Med hegemonisk maskulinitet menar Connell att det är föreställningar om vilka egenskaper och beteenden den ”riktiga” normativa mannen ska ha. Hegemoni hänför sig till en kulturell dominans i samhällen.⁴⁸ Han använder sig av en materialistisk grund då han utgår från maktkamper och sociala relationers betydelse för genusforskning.⁴⁹ Hegemoni skapas om det finns ett samband mellan kulturella ideal och institutionell makt men även kollektivt och individuellt. Den kollektiva bilden visar sig utifrån bland annat militären där maskuliniteten speglats som ett ideal. Connell menar att hegemonisk maskulinitet innehåller en ”allmänt accepterad” strategi. Det innebär att hegemoni kan komma underifrån för att hävda en viss typ av maskulinitet, detta sker när villkoren för ett patriarkats försvar förändras underifrån, hegemoni är därmed en historiskt föränderlig relation.⁵⁰ Hirdman förstärker teorin genom att hävda att mannen som norm också bidrar till jämförelser med kvinnan.⁵¹

I västvärlden handlar det mycket om heterosexuella mäns dominans över homosexuella mäns underordning. Homosexuella män placeras nederst i genushierarkin, på grund av att homosexuella män inte passar in i ramen för den patriarkaliska ideologin och den hegemoniska maskuliniteten. I denna grupp finns även män med ”feminina” beteenden, detta beror på att homosexuella män eller män med ”avvikande” beteenden hamnar längst ner på grund av att de inte passar in i ramarna för den normativa maskuliniteten. Connell menar att det är få män som lever upp till den normativa hegemoniska maskuliniteten. Däremot är det

⁴⁵ Hirdman, Yvonne. *Genus – om det stabila föränderliga former*. s. 16

⁴⁶ Antonio Gramsci: 1891-1937 var en italiensk politiker och filosof. Han utvecklade tankar om hegemonin och det civila samhället som kom att få en stor betydelse för den italienska kommunismen.
<http://www.ne.se/lang/antonio-gramsci>

⁴⁷ Jefferson, Tony. *Theoretical criminology*. s. 69

⁴⁸ Connell, R.W. *Maskuliniteter*. s. 116

⁴⁹ Connell, R.W. *Maskuliniteter*. s. 110

⁵⁰ Connell, R.W. *Maskuliniteter*. s. 115

⁵¹ Hirdman, Yvonne. *Genus – om det stabila föränderliga former*. s. 59

många män som drar fördelar genom denna maskulinitet på grund av den patriarkaliska utdelningen, exempelvis att kvinnor är underordnade männen, genom att dra fördelar utifrån patriarkarets utdelning vinner dessa män på det.⁵²

Vazquez Garcia och Arellano menar att homosexuella män uppfattas som ett hot mot den hegemoniska maskuliniteten på grund av att de inte uppfyller de normativa kraven.⁵³ Connell menar att hegemoni, underordning och delaktighet inte är relationer i genusordningen, utan att det skapas fler kopplingar mellan samspelet genus och strukturer som klass och ras mellan olika maskuliniteter. Genom begreppet marginalisering hänvisar Connell till relationer mellan maskuliniteter i dominanta och underordnade klasser eller etniska grupper. Auktorisering hör alltid samman med marginalisering och är den dominerande gruppens hegemoniska maskulinitet, exempelvis maktstrukturer eller maskulinitetsideal. Han betonar att termer som hegemonisk maskulinitet eller marginalisering är skapade i vissa situationer i en föränderlig relationsstruktur.⁵⁴ Detta innebär att maskuliniteter uppkommer vid särskilda tider och platser och är ständigt föremål för förändringar.

4.2 Foucault - Sanning, humanvetenskaper och staten

Foucault menade att kroppen är historisk och kulturell formad entitet som uppfattas olika i olika sammanhang och tidsperioder.⁵⁵ Kroppen är en skapelse av maktrelationer. Enligt hans teori hade varje samhälle, tid, miljö eller epok sina makt-kunskapsregimer som producerade olika sanningar. Det som räknades som sanning under en tid ledde till effekter av olika diskurser.⁵⁶ Sanningen finns och är därmed aldrig utanför makten, sanningen hade en politisk och etisk innebörd för Foucault. Foucaults studier utgick från humanvetenskaperna, skillnaden på humanvetenskaperna och naturvetenskaperna var att de ansåg att människan både är subjekt och objekt för den kunskap som skapas. Genom medvetandet blir individer subjekt och dem de är, exempelvis man, kvinna, student eller kriminell. Han menar att staten inte kan kontrollera maktrelationernas konsekvenser, utan att staten är en effekt av de maktrelationer som möjliggör den. Ett övertagande av staten, oavsett grupp skulle med andra ord inte kunna lösa de problem som uppstår på grund av makt. Varje epok hade sin uppfattning som utgjorde en grund för vilken typ av kunskap som var möjlig. Varje tidsperiod

⁵² Connell, R.W. *Maskuliniteter*. s. 117

⁵³ Vazquez Garcia, Veronica. m.fl. *Gossip, sexuality and hegemonic masculinity*. s. 91

⁵⁴ Connell, R.W. *Maskuliniteter*. s. 119

⁵⁵ Nilsson, Roddy. *Foucault – en introduktion*. s. 73

⁵⁶ Nilsson, Roddy. *Foucault – en introduktion*. s. 81

ordnar världen, samhället på sitt sätt enligt Foucault. Genom varje period finns en gemensam struktur, ett ”positivt undermedvetande”, vetandet är olika och därför kan man tala om olika sorters tänkande. Skillnaderna på tänkandet måste förstås i förhållande till ordningens motsats, oordningen som hotar de gränser tänkandet skapar, exempelvis kätteri eller vainsinne. Det farliga bidrar och måste förstås som en kraft som ligger bakom ordningens skapande i varje samhälle.⁵⁷

Episteme är ett begrepp som enligt Foucault är ett mönster som ger epoken dess tankemässiga struktur, diskurserna fungerar som principer för kunskaper inom en kultur. Kunskapen följer olika lagar och styrs av olika mekanismer under olika historiska tidsepoker. Foucault menade att det endast kunde finnas ett episteme under varje tidspunkt. Ett exempel är den moderna tiden, då människan satte sig själv i centrum och ersatte sig själv mot Gud eller naturen genom att människor utvecklade en förmåga att reflektera över sig själva. Under medeltiden stod Gud i centrum och epokens episteme skiljer sig från den moderna tiden.⁵⁸ Varje kommande epok har därmed sitt episteme som ger möjlighet till en viss kunskap som förändras med tiden.

4.3 Makt och kunskap

Makt och kunskap är förbundna med varandra enligt Foucault. Kunskap finns i alla maktrelationer, det vill säga att makt och kunskap är beroende, och bygger på varandra.⁵⁹ Relationerna mellan makt och kunskap mellan människor och vad dessa gör oss till är det hans teori och intresse bygger på. Magnusson & Marecek hävdar att kategorier inte är inbyggda i en förhandsgiven natur hos tingen utan att de är produkter av utbyte mellan människor. Kunskap är föremål för förhandlingar på mellanpersonlig och kulturell nivå.⁶⁰ Kopplingen mellan makt och kunskap för med sig sociala effekter genom diskursen emellan. Foucaults mål var inte att förklara, förstå eller tolka makten, utan istället beskriva hur makten praktiserades och vad den åstadkom, dess effekter och konsekvenser.⁶¹ Han menar att makt är dynamiskt och som hela tiden förändras, de som är i överläge vid en tid kan vid en annan tid hamna i underläge. Förändringarna kan ske var som helst och medvetna eller omedvetna handlingar. Makt som strukturella förhållanden riktade Foucault kritik till, på grund av att det

⁵⁷ Nilsson, Roddy. *Foucault – en introduktion*. s. 42

⁵⁸ Nilsson, Roddy. *Foucault – en introduktion*. s. 47

⁵⁹ Nilsson, Roddy. *Foucault – en introduktion*. s. 84

⁶⁰ Magnusson, Eva m.fl. *Genus och kultur i psykologi*. s. 66

⁶¹ Nilsson, Roddy. *Foucault – en introduktion*. s. 85

kunde bidra till förlusten av maktens konkreta verkningar då abstraktionsnivån hade varit för hög. De som utövar makten vet alltid vad de vill göra, de kan däremot inte kontrollera konsekvenserna av handlingarna.⁶² Makt är enligt Foucault inte en struktur eller en institution, det är ett namn på en sammansatt strategisk situation i samhällen. Han menar att ingen kan äga makt utan att använda den, makt är enligt Foucault aldrig latent utan är ständigt utövad.⁶³ Han menar att maktens produktiva karaktär innebär att individer använder och drar nytta av makten. Det som bidrar till att individer accepterar makten har sin grund i att det inte endast handlar om förbud utan att makten också producerar saker. Genom att människor kan åstadkomma resultat eller framkalla njutningar används maktutövningen till en individs fördel. Magnusson och Marecek menar att de som äger makten kan rikta den mot andra som inte äger den genom att antingen tvinga andra att göra något mot sin vilja, eller med tvång få individer att avstå från något de vill göra.⁶⁴ Sammanfattningsvis är makt något som utövas på olika håll och maktrelationer är inneboende i andra typer av relationer. Makten kommer underifrån och där makten finns, existerar även motståndet. Foucault menar att maktrelationer är icke-subjektiva och är alltid målinriktade, det vill säga att makten måste ha ett syfte för att utövas.⁶⁵

4.4 Normalisering och sexualitet

Normalisering är enligt Foucault en process där människor anpassas till homogeniserande och individualiserade beteenden genom mättningsåtgärder eller bedömningar. Därefter bedöms en människa efter om hon uppfattas som avvikande från det ”normala” beteendet. Han menar att normalisering blir en aktivitet för att återställa något eller någon till det som framställs som normalt. Individer formas efter normativa värderingar och normen representerar en annan form av makt än lagen. Foucault menar att normer hör till den disciplinära makten, medan lagen hör till det han kallar för suveränitetsmakten, dessa kan kopplas till exempelvis statsbyråkratier medan den disciplinära makten hör till skolor eller fängelser. Lagarna utgår från vad som är rätt eller fel, ifall en person är frisk eller galen, medan normen formar samhällets värderingar om vad som är onormalt/normalt.⁶⁶ Heterosexualitet behöver ingen

⁶² Nilsson, Roddy. *Foucault – en introduktion*. s. 87

⁶³ Nilsson, Roddy. *Foucault – en introduktion*. s. 85

⁶⁴ Magnusson, Eva m.fl. *Genus och kultur i psykologi*. s. 61

⁶⁵ Nilsson, Roddy. *Foucault – en introduktion*. s. 91

⁶⁶ Nilsson, Roddy. *Foucault – en introduktion*. s. 90

förklaring på grund av att det är neutraliserat genom ett heteronormativt tänkande vilket bidrar till att heterosexualitet blir en osynlig ideologi och system.⁶⁷

Enligt Foucault är det en skillnad mellan sex och sexualitet. Sex innebär den fysiska akten medan sexualitet står för begär, njutningar och fantasier som kopplas samman med sex. Sexualitet är också ett historiskt konstruerat begrepp av moraliska föreställningar och diskurser för att forma individers beteenden. Genom sådana begrepp formas regler och normer i olika samhällen. Magnusson & Marecek förklarar att sexualitet rymmer frågor av mänskliga erfarenheter. Dessa handlar om biologisk könstillhörighet, vilka som ska tillåtas ha sexuella relationer eller vilka grupper som har makten att definiera betydelsen av en sexuell relation.⁶⁸ Foucault fokuserade på hur sexualiteten som förändring eller förskjutning, från en sexualitet där handlingen var utgångspunkten för en identitetsbaserad sexualitet.⁶⁹ Han menar att sexualitet och sex inte alltid funnits utan att det skapats med tiden. Det historiska mönstret av kroppens stimulering har därmed fått en benämning, utvecklingen av kunskap, förstärkningarna av kontrollerna och motståndet kopplas samman. Sexualiteten har ingen kulturoberoende sanning utan är en produkt av de maktmekanismerna som används för skapandes av disciplinerande subjekt i samhällen.⁷⁰ Sexualitetsmönstret utvecklades och fungerade i mångfaldigt och situationsberoende makttekniker, detta bidrog till en utbredning av områdena för kontroll.⁷¹

Foucault hävdar att maktmekanismer funnits genom tid, de maktmekanismer som försöker avskaffa något avvikande gör det till en klassificering och framställer det i oordningens mening. Makten är ständigt närvarande oavsett om det handlar om förbud eller inte, exempelvis är sjukförklaring av ett sexuellt avvikande ett medel för makten. Makten är produktivt och effektivt, den fungerar genom begär eller njutningar.⁷² Han menar att det är fyra strategier som utvecklat ett mönster för könet, dessa kategorier är kvinnokroppen, pedagogiseringen av barnets kön, fortplantning och det psykiska mottagandet av den perversa njutningen. Begreppen sex och sexualitet är något som har produceras utifrån dessa mönster och har inte alltid funnits. Sexualiteten har varit förtryckt genom tid, Foucault nämner det

⁶⁷ Magnusson, Eva m.fl. *Genus och kultur i psykologi*. s. 53

⁶⁸ Magnusson, Eva m.fl. *Genus och kultur i psykologi*. s. 52

⁶⁹ Nilsson, Roddy. *Foucault – en introduktion*. s. 115

⁷⁰ Nilsson, Roddy. *Foucault – en introduktion*. s. 116

⁷¹ Nilsson, Roddy. *Foucault – en introduktion*. s. 118

⁷² Foucault, Michel. *Sexualitetens historia – Viljan att veta*. s. 65

borgerliga samhället där sexualiteten var tabubelagt.⁷³ Sexualiteten växte dock fram och blev allt mer betydelsefullt inom borgarklassen, det handlade inte längre om giftermål, släkt eller ägande. Orsaken till detta har att göra med att borgarklassen skapade sig en annan bild av kroppen där hygien, den egna hälsan och rasen stod i centrum.⁷⁴ Under 1800-talet blev homosexuella framställda som en kategorisering i ett samhälle. Det var då tankarna om sexualiteten utvecklades och nya kategorier av sexualiteter uppstod, så som pedofili. Foucault menar att sexualiteten blev så som han kallar det för, scientia sexualis: makt-vetande relation där bekännelsen är det viktiga.⁷⁵ Han menar att bekännelsen är den metod som kopplas mellan sexualitet och makt, det är en metod som leder till att subjektet producerar en sanningsdiskurs om sin sexualitet som också kan påverka subjektet. Bekännelsen påverkar maktrelationen mellan de inblandade personerna.⁷⁶ Ett annat begrepp Foucault använder sig av är biomakten, det handlar om vetenskapliga kunskaper men fungerar också som ett nätverk av institutioner. Biomakten innehåller två kategorier, kroppen och arten. Kroppen fungerar som en utgångspunkt för de biologiska processerna som exempelvis förökning, hälsa och död. Artens funktion går ut på att det fungerar som ett uttryck för människans förhållande till andra arter i den miljö hon befinner sig i.⁷⁷

5 Resultat

I detta kapitel kommer jag presentera de resultat jag fått fram utifrån min första frågeställning och föra korta analyskommentarer:

- Hur framställs Wildes sexuella läggning i böckerna?

5.1 Robert Harborough Sherard: *The life of Oscar Wilde* (1906)

Sherard var en tidigare vän till Oscar Wilde. I Boken berättar han om Oscars liv och hur Oscar var som person. Han berättar även om deras möten tillsammans och konversationer som förekom mellan dessa män. Sherard var negativt inställd till Wildes sexuella läggning och beteenden vilket utmärks starkt i boken, trots detta umgicks han och var Oscars vän under en period.

⁷³ Foucault, Michel. *Sexualitetens historia – Viljan att veta*. s. 37

⁷⁴ Foucault, Michel. *Sexualitetens historia – Viljan att veta*. s. 128

⁷⁵ Foucault, Michel. *Sexualitetens historia – Viljan att veta*. s. 111

⁷⁶ Foucault, Michel. *Sexualitetens historia – Viljan att veta*. s. 125

⁷⁷ Foucault, Michel. *Sexualitetens historia – Viljan att veta*. s. 140

Sherard berättar om Oscar födelse, modern var besviken och hon vägrade erkänna att hennes nyfödde var en son. Hon uppfostrade honom som en flicka och klädde honom som en flicka. För pataloger skulle detta ha en framtida betydelse.⁷⁸ Oscar kände en djup kärlek och vördnad till hans mor och det är ingen tvekan om att han ärvde många fina gåvor som utmärkte honom bland hans umgänge.⁷⁹ Samtidigt som Oscar ärvde många fina egenskaper av sin mor, ansvarade hon också för det onormala beteende han hade och som var orsaken till att hans liv ruinerades. Sherard berättar om att iakttagelser bland fysiologer menar att när ett barn föds i en relation där modern har en starkare karaktär och en stor mental överlägsenhet över fader, är chansen stor att barnet utvecklar en attraktion till personer av samma kön. Dessa fakta är ett av naturens mysterium.⁸⁰

Författaren skriver om Wildes mor och hennes författarskap om Nationalismen då hon själv var en irländsk nationalism, hon kunde hävda att en enda bok kunde vara en stark källa. Det här var ett av misstagen som Oscar också gjorde, av en enda bok lyckades han komma i tankar som inte tillhör det sunda förnuftet. I ett avsnitt i "Dorian Grays porträtt" berättar Wilde om hur hjälten i denna roman blev påverkad av en enda bok, boken var den mäktigaste bok som han (Gray) hade läst, men den var också giftig. Sherard menar att detta är dumheter och att Oscar gjorde samma uttalanden om sig själv, och att han själv hade läst en "giftig bok" som bidrog till hans avvikande beteende.⁸¹ Sherard beskriver att Oscars mors beroende av att klamra sig fast vid ungdomen, hennes försök att dölja sin ålder och hennes skräck att åldras var egenskaper som hon överfört till hennes son, Oscar.⁸² Wildes imitation av hans barndom, hans beundran för ungdomar, hatet mot ålderdomen och tanken av att en enda bok påverkar var anledningen till hans revolutionerade mentalitet.⁸³ Sherard skriver om att Oscar var en besvikelse som hade fötts som en pojke eftersom hans mor förväntade sig en dotter, därav uppfostrades han och behandlades som en flicka.⁸⁴ Sherard skriver om de "faror" Oscar blev utsatt i hemmet för. Han hävdar att Oscar blivit utsatt för omoraliska tankar under sin ungdom som bidragit till hans omoraliska sjukdom, som han inte lyckades övervinna.

⁷⁸ Sherard Harborough, Robert. *The life of Oscar Wilde*. s. 6

⁷⁹ Sherard Harborough, Robert. *The life of Oscar Wilde*. s. 30

⁸⁰ Sherard Harborough, Robert. *The life of Oscar Wilde*. s. 35

⁸¹ Sherard Harborough, Robert. *The life of Oscar Wilde*. s. 65-66

⁸² Sherard Harborough, Robert. *The life of Oscar Wilde*. s. 73

⁸³ Sherard Harborough, Robert. *The life of Oscar Wilde*. s. 81

⁸⁴ Sherard Harborough, Robert. *The life of Oscar Wilde*. s. 83

Författaren menar att likheterna mellan fysiska och psykiska sjukdomar är stora och att föräldrar bör ha detta i åtankarna.⁸⁵

Sherard var en god vän till Oscar, hans tankesätt märks väl gällande Oscars sexuella läggning. Författaren lägger skulden över på Oscars mor och menar att den uppfostran hon gav honom bidrog till hans avvikande beteende. Han tar upp fysiologiska aspekter som tidigare menat att uppfostran av en mor leder till att ett barn kan attraheras till personer av samma kön. Sherard benämner den sexuella läggningen som en sjukdom. Sexualitet för Sherard är någonting som utvecklats under Oscars barndom, det är onaturligt för honom. Enligt Foucaults teori visar detta på att författarens tankesätt styrs av den kunskap som samhället är byggt på. Wildes sexuella läggning var avvikande, vilket var en oordning i samhället och därav uppstår det negativa tankesättet eftersom det strider mot det normativa.

Sherard berättar att Wilde lämnade Trinity College med fläckfria rykten, den galningen han kom att bli har att göra med att Oscar föll offer för Oxford och dess miljö. Inte nog med att hans infödda dygd som försvagades av det onda i hemmet blev han nedsänkt under Oxfordperioden.⁸⁶ Författaren beskriver att Oscar var en man som hade en utomordentlig mottaglighet, men att han absorberade Ruskins läror på så kort tid, dessa kom sedan att påverka hans karaktär. Innan han kom till Oxford var han ny och frisk, därefter presenterades hundra saker för honom varje dag för att avleda hans uppmärksamhet, hans mentalitet var inte beredd på Ruskins influenser och påverkan på honom. Sherard skriver att det är otroligt hur en enda bok kunde förvränga mentaliteten hos en man.⁸⁷ I dikten ”Wasted days” nämner författaren att de första indikationerna som visar att Wilde skrev om fysiska egenskaper som sedan användes som bevismaterial mot honom:

”A fair slim boy not made for this world’s pain,
Pale cheeks whereon no kiss has left its stain,
Red underlip drawn in for fear of Love”⁸⁸

“En god small pojke är inte gjord för denna världens smärta,
bleka kinder varpå ingen kyss har lämnat sin fläck,
röd underläpp dras in för rädsla av kärlek”

⁸⁵ Sherard Harborough, Robert. *The life of Oscar Wilde*. s. 96

⁸⁶ Sherard Harborough, Robert. *The life of Oscar Wilde*. s. 123

⁸⁷ Sherard Harborough, Robert. *The life of Oscar Wilde*. s. 127

⁸⁸ Sherard Harborough, Robert. *The life of Oscar Wilde*. s. 142

Det ska ha sagts att Wilde själv uttryckt sig om religion, han menade att om han blivit romersk katolsk när han var yngre så skulle han aldrig fallit. Författaren skriver då att han säkerligen skulle lidit mindre.⁸⁹ Han menar också att om vi granskar hela hans karriär kan vi fråga oss om det var för hans lycka som denna triumf segrade, och som konsekvens efter att ha eftersträvat en jakt på glädje och spänning ledde det till en fysisk och mental förstörelse.⁹⁰ Eftersom Wilde var populär bland många kvinnor och män hade en kvinna vid namn Sarah sagt att Wilde var ett ideal för en god engelsman. Författaren skriver därpå att det var den friska sidan av Oscar Wilde.⁹¹

Innan Wilde publicerade sitt verk ”Dorian Grays porträtt” levde han i misär och hade i stort sätt inga pengar. Sherard skriver att det inte är tänkbart, att under sådana omständigheter släppa en bok som innehåller en korrupt moral.⁹² Boken användes också som bevismaterial under hans rättegång. Därefter berättar författaren om Wildes liv i fängelset och hur förstörd han blev för varje dag. Sherards tankar om Oscars sexuella läggning är negativa, det förklaras genom Foucaults teori om sanningsregimen och makten som samhället hade under epoken. Han nämner ständigt att Wilde utförde omoraliska handlingar, vilket var avvikande i samhället. Homosexualitet nämns inte någonstans i boken, inte heller manlig attraktion, utan Sherard använder sig av grova ord så som fysisk avvikelse, mental förstörelse eller sjukdom. Författaren använder en kritik mot Oscar Wilde undermedvetet för att Oscar stred mot den hegemoniska maskuliniteten genom att vara en estetisk person och klä sig i eleganta kläder.

5.2 Frank Harris: Oscar Wilde and his confessions Volym I och II (1918)

Frank Harris var en vän till Oscar Wilde och i böckerna berättar han om Oscar Wildes liv och hans möten med honom. Begreppet homosexualitet nämns inte i böckerna, däremot påpekar han eller understryker Oscars attraktion till män. De första tecknen kring hans homosexualitet dyker upp under Wildes studietider. Harris nämner en konversation angående idrott mellan han och Oscar, Oscar hade inget intresse för idrotten. Harris skriver: “Säkerligen umgicks du med en yngre kille, eller hur, som du berättade dina drömmar och förhoppningar för, och som du började fatta tycke till”. Oscar svarar Harris med att berätta om att det funnits en ung man han tidigare umgått med och diskuterat olika saker med. Han nämner: ”Jag berättade för

⁸⁹ Sherard Harborough, Robert. *The life of Oscar Wilde*. s. 147

⁹⁰ Sherard Harborough, Robert. *The life of Oscar Wilde*. s. 155

⁹¹ Sherard Harborough, Robert. *The life of Oscar Wilde*. s. 181

⁹² Sherard Harborough, Robert. *The life of Oscar Wilde*. s. 305

honom vad jag hade gjort ifall jag hade varit Alexander...”⁹³ Oscars åtrå och beskrivningar till män märks mer eller mindre i böckerna. Författaren betonar här att Oscar inte hade ett intresse för idrott, detta kan kopplas ihop med den normativa och hegemoniska maskuliniteten där idrott anses vara manligt. Han visar istället upp en mjukare sida av Oscar. Harris frågar Oscar om någon lärare på Oxford gav ett starkt intryck på honom. Oscar svarar med att det fanns två eller tre stycken. En av dem var läraren Ruskin, han beskriver hur han beundrade han och hans skrifter. Oscars beskrivning av honom innehöll djupa ord så som: ”En underbar man, och en mycket underbar skribent. En slags romantisk blomma, som en violett som fyller hela luften av parfym full av tro.”⁹⁴ Han berättar för Harris om en man som också påverkade honom. Han berättar om en dag då de satt på en bänk i Oxford, Oscar berättar om att han tittade på hur de vackra studenterna badade vid floden. Efter att Wilde hade uttryckt sina ord om studenterna var mannen tyst och kysste Oscars hand. Oscar hade svarat med ”Du får inte, verkligen inte. Vad hade folk trott om de såg dig?” Den unge mannen hade svarat med att han var tvungen.⁹⁵ Harris berättar om att Oscar var den ”perfekta blomman” för akademiska studier, han hade fått kunskap om ett lyxliv och var inte lagt åt det atletiska.⁹⁶

När Oscar lämnade Oxford hade han en del passionerade beundrade, Harris kallar dessa för ”fuglemlen”. De var personer som kallades för ”sexuella inventerare” som såg och hyllade Oscars intellekt. De var även de som såg till att hans sociala höjd i utvecklingen växte. Harris beskriver dessa män, som kännetecknas av en konstnärlig sympati med attraktiva och intellektuella kvaliteter. De har mjukare röster och vågar visa sina känslor. Han menar att dessa var ”Gräddet av samhället i London”.⁹⁷ Dessa män försvarade och hyllade Oscar från början med en uthållighet och ett mod. Harris skriver om att han själv inte märkte någonting som kunde misstänka honom. Han nämner dock Oscars förändring mellan 1886-87, han hade varit gift i ett par år, fått två barn och istället för att slå sig till ro blev Oscars levnadssätt allt vildare. Han blev även redaktör för tidningen ”Women’s World.”⁹⁸

Harris använder sig av begreppet manlig attraktion och har inget fast begrepp. Han beskriver Wilde som känslösam och som en mjuk man, vilket inte passar in i ramarna för den

⁹³ Harris, Frank. *Oscar Wilde – His life and confessions. Volym I.* s. 31

⁹⁴ Harris, Frank. *Oscar Wilde – His life and confessions. Volym I.* s. 47

⁹⁵ Harris, Frank. *Oscar Wilde – His life and confessions. Volym I.* s. 49

⁹⁶ Harris, Frank. *Oscar Wilde – His life and confessions. Volym I.* s. 106

⁹⁷ Harris, Frank. *Oscar Wilde – His life and confessions. Volym I.* s. 107

⁹⁸ Harris, Frank. *Oscar Wilde – His life and confessions. Volym I.* s. 110

hegemoniska maskuliniteten. Oscar beskrivs som långt ifrån den normativa mannen, istället för att slå sig till ro blir han allt vildare och detta betonar Harris i boken. Anledningen till Harris tankesätt kan kopplas till Foucaults teori om sanningsregim. Under författarens levnadsperiod sågs homosexualitet som en avvikelse och någonting som inte passar in i samhället. Det märks tydligt att författaren har sin bild av de ”sexuellt avvikande” personerna, och beskriver de som att de har mjukare röster och att de vågar visa sina känslor. Harris hade därmed en uppfattning om dessa män och kategoriserar dem. Harris beskriver hur Oscar drogs till Lord Alfreds skönhet. Han beskriver en konversation mellan honom och Oscar. Oscar hade då sagt ”Han skrämde mig Frank, lika mycket som han attraherade mig, och jag höll avstånd. Men han vägrade och sökte upp mig gång på gång, och jag kunde inte motstå honom. Det är mitt fel. Det är det som har förstört mig.”⁹⁹ Harris beskriver Oscar Wilde och Lord Alfreds relation som en vänskap som hade sina konsekvenser.¹⁰⁰ Han skriver om hur samhället i London är välkänt och att rykten snabbt sprider sig. Harris hade hört om en middag som Oscar höll i, som beskrevs som att den hade urartat sig till en slags romersk orgie. Förutom att använda sig av beskrivningen vänskap kring Wildes och Lord Alfreds relation beskriver han den också som en intimitet.¹⁰¹ Harris sätt att berätta om Wildes homosexuella läggning är reserverande och negativt inställt. Eftersom han uppfattar beteendet som en avvikelse används andra begrepp, så som en manlig vänskap. Foucault menar att tänkandet det är skillnader på tänkandet och måste förstås, varje tidsperiod hade sin uppfattning om vilken typ av kunskap som var möjlig.

Harris skriver också om hur ryktena spred sig utan att nämna någon beteckning, förutom att händelserna och att Wilde och Lord Alfred var bevakade av polisen.¹⁰² Han nämner även ett brev från Oscar till Lord Alfred där Oscar uttrycker sig på ett sätt som är mycket mer än endast vänskap.¹⁰³ Wildes homosexualitet i boken visar sig då Harris beskriver att ”skandalen” växte allt mer från timma till timma, han nämner också ett samtal han hade med Oscar, där Oscar berättar och faller tårar om att han inte kan hålla sig borta från Bosie (smeknamn för Lord Alfred).¹⁰⁴ Detta samtal skedde efter att Lord Alfreds far börjat ha problem med Wildes och Lord Alfreds relation. Harris skriver mycket om Wildes problem

⁹⁹ Harris, Frank. *Oscar Wilde – His life and confessions. Volym I.* s. 148

¹⁰⁰ Harris, Frank. *Oscar Wilde – His life and confessions. Volym I.* s. 150

¹⁰¹ Harris, Frank. *Oscar Wilde – His life and confessions. Volym I.* s. 152

¹⁰² Harris, Frank. *Oscar Wilde – His life and confessions. Volym I.* s. 160

¹⁰³ Harris, Frank. *Oscar Wilde – His life and confessions. Volym I.* s. 164

¹⁰⁴ Harris, Frank. *Oscar Wilde – His life and confessions. Volym I.* s. 173

med markisen, han har också med ett brev som markisen skrivit till Lord Alfred, där homosexualiteten beskrivs som intimitet och som en äcklig relation. Markisen avslutar brevet med ”Din äcklade så kallade fader”.¹⁰⁵ Att författaren inte använder sig av begreppet homosexualitet kan bero på att ordet var en avvikelse och att författaren inte hade nog med makt för att använda det utan att bli förkastad själv. En annan anledning kan ha att göra med att begreppet homosexualitet inte användes under perioden, som Foucault hävdar, att det är legitimt att uttala sig om vissa begrepp under en epok på grund av att samhället är byggt på att ha ett visst tankesätt. Makt och kunskapsrelationerna utmärker sig och kan tillämpas i Harris bok. Det visar hur samhället under Harris tid uppfattade ett homosexuellt beteende och hur författaren försöker lägga fram det med att använda ord och begrepp som en attraktion istället för en sexuell läggning.

Harris berättar om Oscar Wildes rättegång och nämner de anklagelser som markisen uttalat sig om. Han nämner dock inte ordagrant vad för anklagelser det är mer än att det är förolämpningar mot Oscar Wildes beteende.¹⁰⁶ Harris nämner i hans böcker om Wildes sista tid, fängelseperioden och livet där efter. En kommentar som Harris får höra är ”Vilket land fullt av anomalier England är!”, denna kommentar är riktat åt det beteende Wilde hade då Harris skulle besöka honom i fängelset.¹⁰⁷ Han skriver om en gång då han och Oscar åt kvällsmiddag, och beskriver hur Oscars ögon drogs till en ung man som gick förbi dem, Oscar beskriver sedan att unga män ser bättre ut än kvinnor.¹⁰⁸ Ett samtal mellan Harris och Oscar handlar om homosexualitet som fortfarande inte har en beteckning i boken. Oscar säger då ”Jag tror inte att du är medveten om hur romantiskt passion är: Jag ska övertyga dig om att du inte alls vet vad meningen av det är.” Harris svarar med ”Jag är här för att bli övertygad. Men jag tror inte att du kommer att lära mig om att det finns någon romantik förutom ett annat kön”. Oscar blir besviken, han berättar om att skönheten mellan en ung man och en kvinna inte kan jämföras, han lyfter även upp skönheten som en mans figur innehar till skillnad från en kvinna. Oscars attraktion till män syns allt mer i texten genom hans samtal med Harris då han betonar hans åtrå till män och deras skönhet.¹⁰⁹ Konversationen mellan Harris och Oscar visar att Oscar strider mot den normativa hegemoniska mannen och den normativa sexualiteten. Hans attraktion till män erkänns av honom själv vilket speglar Foucaults teori

¹⁰⁵ Harris, Frank. *Oscar Wilde – His life and confessions. Volym I.* s. 186

¹⁰⁶ Harris, Frank. *Oscar Wilde – His life and confessions. Volym I.* s. 204

¹⁰⁷ Harris, Frank. *Oscar Wilde – His life and confessions. Volym II.* s. 329

¹⁰⁸ Harris, Frank. *Oscar Wilde – His life and confessions. Volym II* s. 426

¹⁰⁹ Harris, Frank. *Oscar Wilde – His life and confessions. Volym II.* s. 461

om makt-vetande där bekännelsen är viktig på grund av kopplingen mellan sexualiteten och makt.

5.3 Philippe Jullian översättning Violet Wyndham: Oscar Wilde (1969)

Jullians bok är översatt, beskrivningarna om Wilde sker på ett objektvt och ett berättande sätt. Författaren lägger inte stor vikt på Oscars sexuella läggning eller beteende, utan berättar om hans liv detaljerat, både om Oscar och hans omgivning. Mycket av hans verk nämns i boken och hur Oscar var som person och hans tankar. Begreppet homosexuell används eller beskrivningen: Bosie som Oscars älskare. Deras relation undviks inte i boken utan beskrivs utförligt, boken är indelad i olika kapitel som behandlar Oscars liv och går in i djupet i dessa perioder under hans tid.

Författaren berättar om Oscars utmärkande klädstil och elegans, från det att han bar klänningar som barn efter att hans mamma uppfostrat honom som en dotter till det att han är vuxen och mån om sitt utseende.¹¹⁰ Oscars bristande intresse för idrott nämns i boken, han var mer intresserad för det litterära tack vare hans moder. Författaren berättar om att offentliga skolor oftast anklagades för att ligga bakom sexuella avvikelser i de brittiska över och medelklasserna. Till skillnad från sina kamrater och bekanta utövade Oscar inte sina perversioner under denna tid.¹¹¹ Mellan åren 1877 och 1884 visade Oscar tecken ett intresse för skönheten för det feminina, det var även då han blev intresserad av Constance Lloyd.¹¹² Oscar sågs som ett missfoster och avvikande sedan han gått med på att ge sina föreläsningar bärande etetiska klänningar i USA.¹¹³ Under sin vistelse i USA Oscar beskrivs Oscar som en enkel person som var gay, gay i detta fall har meningen glad.¹¹⁴ Wilde var mycket framgångsrik, i både London och Paris var han dock berömd inom modevärlden.¹¹⁵

Denna beskrivning visar att författaren berättar om Wilde på ett objektvt sätt där han framhäver att Wilde inte följer den maskuliniteten som råder i samhället. Han använder ord som sexuell avvikelse och perversioner för att beskriva Wildes sexualitet. Wildes barndom och hur han uppfostrades betonas i boken som om det varit en bidragande faktor till hans

¹¹⁰ Wyndham, Violet. *Oscar Wilde*. s. 20

¹¹¹ Wyndham, Violet. *Oscar Wilde*. s. 23

¹¹² Wyndham, Violet. *Oscar Wilde*. s. 80

¹¹³ Wyndham, Violet. *Oscar Wilde*. s. 91

¹¹⁴ Wyndham, Violet. *Oscar Wilde*. s. 98

¹¹⁵ Wyndham, Violet. *Oscar Wilde*. s. 111

attraktion till män. Ordet gay har betydelsen glad i boken, vilket också kan översättas som antingen glad eller som ens sexuella läggning, det vill säga homosexuell. Oscars klädsel nämns mycket, bland annat lägger författaren vikt vid klänningar och estetiska kläder som Wilde bar under exempelvis föreläsningar. Det visar att författaren, trots att han beskriver Wildes sexuella läggning ytligt ändå speglar sitt tankesätt i hans samhälle. Maskulinitetens normativa ram uppfylls inte eftersom Wilde har ett avvikande beteende från detta perspektiv. Sexualiteten är ännu inte bekräftad och bryter mot det normativa, det utmärks väl i boken genom att författaren använder sig av ord som ”avvikelse”.

Författaren berättar om Wildes umgänge, han nämner bland annat Robert Harborough Sherard som inte begrep sig på Oscars sexuella läggning eller beteende. En situation tas upp i boken då männen vistades i ett kafé, Wilde hade då gett pengar till en dansare som kallades för ”Petit Louis”, Sherard hade reagerat på detta men hade ingen förståelse för varför Wilde agerade som han gjorde.¹¹⁶ Med tiden började Oscar ta avstånd från hans fru, två anledningar ligger bakom orsaker, för det första hans estetiska sida som bidrog till hans hat för fulheten, för det andra fasade han för hur kvinnornas kropp deformerades av graviditet.¹¹⁷ Författaren nämner en hel del citat och konversationer, bland annat ett citat som bekräftar Wildes sexuella läggning: ”När en man älskat en kvinna, kommer han göra allt för henne, förutom att fortsätta älska henne.”¹¹⁸

Efter hans verk Dorian Gray, blev namnet Wilde en synonym för det mest ohälsosamma enligt författaren. Oscar förstod detta men istället för att agera klokt blev han allt mer provocerande.¹¹⁹ Författaren nämner Lord Alfred Douglas och Oscar Wildes attraktion till varandra och beskriver dem som kända älskare.¹²⁰ Han skriver om deras förhållande allmänt, både om deras fina perioder och deras problem, så som att Bosie utnyttjade Oscar Wilde för hans pengar. Markisens brev till Bosie beskrivs där markisen skrivit att Wilde har ett hemskt och avskryvärt beteende.¹²¹ Foucaults teori om att människor ordnat sitt samhälle utifrån deras tankesätt utmärker sig väl. Författaren utgår från hans tid och samhälle där en specifik sanningsregim existerar, där det politiska har en makt och där en viss kunskap får förmedlas.

¹¹⁶ Wyndham, Violet. *Oscar Wilde*. s. 118

¹¹⁷ Wyndham, Violet. *Oscar Wilde*. s. 154

¹¹⁸ Wyndham, Violet. *Oscar Wilde*. s. 157

¹¹⁹ Wyndham, Violet. *Oscar Wilde*. s. 223

¹²⁰ Wyndham, Violet. *Oscar Wilde*. s. 277

¹²¹ Wyndham, Violet. *Oscar Wilde*. s. 310

Citatet som författaren väljer att ta med visar som tidigare nämnt att Oscar inte kände samma kärlek till kvinnor som för män. Begreppet homosexualitet nämns någon i boken, det visar att samhället under författarens tid utvecklat begreppet och används i boken därefter.

5.4 Richard Ellmann: Oscar Wilde (1987)

Ellmann skriver mycket detaljerat om Wildes liv. Allt från hans uppväxt till hans studietider och resor i Rom och Grekland. Kapitlena är indelade i olika perioder beroende på Wildes liv. Han har också med verser eller dikter som Wilde skrivit och berättar om bakgrunden till dem. Ellmann använder sig av begreppet homosexualitet i boken när det gäller Wildes läggning och hans relationer till andra män, Ellmann betonar dock inte hans sexuella läggning utan har fokus på Wildes möten, pjäser, skrifter och resor i detaljer.

Han berättar om hur Oscars intresse för Cricket började avta eftersom han ansåg att idrotten inte var ”grekisk” och ”oanständig”. Han var dock intresserad av ridning, jakt och fiske.¹²² Ett fotografi på Oscar när han var fyra år diskuterades på grund av att han var i förd i klänning. Ellmann menar att det är skeptiskt att tänka sig att detta skulle vara en bidragande faktor till hans homosexualitet eftersom småbarn av bägge könen kläddes i klänning under den viktorska tiden.¹²³ Oscar kom att bli bekväm i hans Oxfordbeteende, det visade han genom sin eleganta klädstil, kärleken till det hellenska och sin tvetydiga sexualitet.¹²⁴ Ellmann beskriver hur andra personer i Wildes omgivning lade märke till att han hade en feminin sida och aura, han skriver att det var de första tecknen på hans tvetydiga sexualitet.¹²⁵ En annan hade menat att Wilde njöt av att skryta om och tala om homosexualitet som att praktisera den.¹²⁶ En av Wildes vänner hade berättat att Oscars umgänge med Pater hade bidragit till att han blev en ”extrem estet”, i detta sammanhang var den en eufemism för homosexuell.¹²⁷ Ellmann skriver mycket om hur Oscar brann för skrivandet och hans utveckling och intresse för att ansvara för pjäser. Oscars klädstil nämns en hel del i boken. I ett kapitel beskriver Ellmann att Oscar bar en pris Albert-rock, ett par ljusa handskar, nedvikt krage och en ljusblå halsduk.¹²⁸ Han skriver att Oscar var mån om sitt utseende och drog till sig mycket

¹²² Ellmann, Richard. *Oscar Wilde*. s. 4

¹²³ Ellmann, Richard. *Oscar Wilde*. s. 17

¹²⁴ Ellmann, Richard. *Oscar Wilde*. s. 32

¹²⁵ Ellmann, Richard. *Oscar Wilde*. s. 57

¹²⁶ Ellmann, Richard. *Oscar Wilde*. s. 59

¹²⁷ Ellmann, Richard. *Oscar Wilde*. s. 80

¹²⁸ Ellmann, Richard. *Oscar Wilde*. s. 153

uppmärksamhet. Ellmanns text är mordernare och det märks att boken är skriven under 80-talet. Författaren lägger inte stor vikt vid Wildes homosexuella läggning utan fokuset ligger mer på Wildes åstadkommanden och verk. Att författaren speglar Wildes sexuella läggning på det sättet kan bero på att samhället och sanningsregimen förändras ständigt och därmed författarens tankesätt. Han nämner dock att barn av bägge könen var i klädda i klänning inför fotografier under Wildes tid, författaren använder sig av tankesättet kring den hegemoniska maskuliniteten för att hävda att det är avvikande. Barn följer de normativa tankesätten en familj eller ett samhälle förmedlar. Pojkar i klänningar var möjligtvis normalt under Wildes tid men vi kan anta att det är avvikande under författarens tid vilket på sin tur förmedlas som ett avvikande beteende. Han skriver också om Oscars utmärkande klädstil som var en faktor till att han fick mycket uppmärksamhet, den feminina sidan av Oscar är sådant som betonas för att lyfta fram hans sexuella läggning. Som om att det feminina är en orsak till att han känner en attraktion till män.

Under hans resa i Amerika träffade han på romanförfattaren Henry James, Ellmann beskriver James som att han hade uppfattat Oscar som ett hot. Oscar var en person med en stark karaktär och en skrytsam person, han var också öppen med sin homosexualitet medan James homosexualitet var dold.¹²⁹ Oscar Wildes homosexualitet eldade hans intellekt, det bidrog till hans självinsikt.¹³⁰ När Wilde jobbade som redaktör för *Women's World* såg han till att alla skrifter om kläder skulle förkortas och att fokuset skulle ligga på bland annat kvinnors utbildning.¹³¹ Oscar Wildes kändaste verk ”Dorian Grays porträtt” bidrog till att han undrade om han alltid varit homosexuell trots att det var avgjort. Anledningen berodde på att Dorian går från oskuld till skuld medan Wilde inte var skuldmedveten, men frågade sig själv om han någonsin varit skuldlös.¹³² Oscar beskrivs positivt i boken, Ellmann lyfter upp hans sexuella läggning men även det han gjorde för att påverka kvinnor när han väl fick chansen. Författarens beskrivningar av Wilde skildrar det tankesätt han har och de ordval han använder är legitima under hans epok. Ellmann skriver att Wilde önskade sig en plågende passion och att han fick det, men förstördes av den. Lord Alfred Douglas påstod att Wilde varit den som förfört honom, men Wilde förnekade det. Deras kärleksaffär hade sin början då ett hotbrev om utpressning ägde rum. Wilde drogs till John Gray, men denne man började sakta förlora sin

¹²⁹ Ellmann, Richard. *Oscar Wilde*. s. 171

¹³⁰ Ellmann, Richard. *Oscar Wilde*. s. 265

¹³¹ Ellmann, Richard. *Oscar Wilde*. s. 275

¹³² Ellmann, Richard. *Oscar Wilde*. s. 295

position i Oscars tillgivenhet.¹³³ Ellmann beskriver deras relation i detalj, han nämner vissa brev eller dikter de skrivit till varandra och hur de under vissa månader var oskiljaktiga ifrån varandra och hur Oscar tog väl hand om Bosie.¹³⁴ Wilde och Bosies förhållande var som Ellmann beskriver det, intensivt och romantiskt, men de levde också farligt. Douglas introducerade Oscar för unga män som prostituerade sig för några pund och en middag.¹³⁵ Wilde hade bett Douglas att översätta en bok men hade inte räknat med sin älsklings bristfälliga franska vilket var ett misstag.¹³⁶ Ellmann beskriver händelsen med markisen av Queensberry och Wildes rättegång och väntan på hans dom, detaljerande, han nämner att Oscar Wilde blev dömd för ett grovt brott.¹³⁷ Ellmann använder sig av modernare ord så som homosexualitet, passion eller deras kärleksaffär. Han lägger vikt vid att beskriva Bosies och Wildes relation istället för att undvika den. Enligt Foucault handlar det än en gång om hur samhället förändras och den sanningsregim som produceras. Under 80-talet var det fortfarande ett förtryck mot homosexuella men mer "acceptabelt" än under 20-talet. Författaren använder sig av moderna ord och han uppfattas som att han är mer intresserad av Wildes karriärsuppbyggnad än hans sexuella läggning. Maktrelationerna under Wildes tid representeras väl utifrån författarens perspektiv. Ellmann är positivt inställd till Wildes sexuella läggning, han beskriver att homosexualiteten bidrog till hans eldande intellekt.

5.5 John Sloan: Oscar Wilde (2003)

Sloan skriver generellt och ingående om Wildes liv i denna bok. Han har flera rubriker som innehåller berättelser om Wildes liv generellt men även Wilde i exempelvis sociala eller litterära sammanhang. Det generella om Wildes liv inleds i det första kapitlet, resten av boken består av samhället, politik och hur Wilde påverkade eller har påverkat det. Sloan använder sig av begreppet homosexualitet i boken och manlig attraktion. Han beskriver att många viktorska celebriteter hade många unga manliga beundrare. Wildes ideala relation var mellan en ung och en äldre man, detta ideal hade han byggt upp efter hans intresse före Platon och Sokrates relation. Oscar utgick mycket ifrån det antika Grekland, Sloan skriver att den äldre mannen i relationen attraherades till den unga mannens skönhet och överröste honom med gåvor, medan den unga mannen drogs till den äldre mannens visdom.¹³⁸ Sloan har inga

¹³³ Ellmann, Richard. *Oscar Wilde*. s. 362

¹³⁴ Ellmann, Richard. *Oscar Wilde*. s. 364

¹³⁵ Ellmann, Richard. *Oscar Wilde*. s. 366

¹³⁶ Ellmann, Richard. *Oscar Wilde*. s. 379

¹³⁷ Ellmann, Richard. *Oscar Wilde*. s. 448

¹³⁸ Sloan, John. *Oscar Wilde*. s. 17

problem med att använda sig av begreppet homosexualitet eller manlig attraktion. Han nämner det viktorianska samhället och att många kända personer hade manliga beundrade bakom sig, det var något som förekom och var normalt i samhället. Det visar också att Wildes tänkande om en äldre man – ung man var accepterat i hans värld. Som skribent och estetik kan han ha utvecklat ett tankesätt och en sanningsregim som var acceptabel i hans värld men som däremot stred mot det viktorianska samhället.

Wildes första möte med Lord Alfred Douglas nämns i boken, Sloan skriver: ”Constance märkte ingenting gällande deras homosexuella relation och behandlade Lord Alfred som en vän till familjen”.¹³⁹ Douglas hävdade att han inte var särskilt sexuell aktiv förrän Oscar förförde honom, senare visade det sig dock att han introducerat Wilde till ett vilt liv fullt av hallickar (pimps) och utpressare. Wildes homosexuella möten med Douglas skedde ibland i hotellrum. Han beskrev känslan i ”De Profundis”: ”Det var som att vara bland pantrar. Faran var halva spänningen”. När det gäller hans tidigare homosexuella möten hade Wilde njutit av känslan att ta besittning av en yngre mans själ.¹⁴⁰ Sloan skriver om hur Oscar och Lord Alfreds relation eskalerade och blev en skandal. Han nämner även om hur polisen började bevaka dessa två och om Lord Douglas påtvingade resa till Egypten för att lugna ner situationen. Det största hotet kom från Douglas far, som ansåg att Oscars och Lord Alfreds relation var vidrig. Han hade också begett sig till Oscars hus och anklagat honom för att vara queer och hotade med att smutskasta honom om han såg honom offentligt med hans son.¹⁴¹ Oscar hade efter detta även mottagit markisens kort med ett meddelande: ”Till Oscar Wilde, en poserande sodomit”.¹⁴² Det märks att den tidigare epoken speglar ett negativt tankesätt, att Queensberry med flera antog att Wilde ”spelade” homosexuell till en början på grund av den estetiken han var.

Oscars homosexualitet i boken hålls inte hemlig, Sloan använder sig av begreppet queer, som innebär att någon ifrågasätter det normativa. Oscars homosexualitet framställs som en man som är i nöd för en ung mans åtrå, hans intresse för det antika Grekland betonas gällande hans ideala mansrelation. I början av rättegången hade de uttalat sig om att Oscar var 38 år, Carson, en gammal klasskamrat till Oscar tvingade honom att erkänna att han egentligen var 40 år. På

¹³⁹ Sloan, John. *Oscar Wilde*. s. 22

¹⁴⁰ Sloan, John. *Oscar Wilde*. s. 23

¹⁴¹ Sloan, John. *Oscar Wilde*. s. 24

¹⁴² Sloan, John. *Oscar Wilde*. s. 25

grund av detta kunde de fastställa för försvaret att markisen hade handlat som en ansvarsfull far som vill skydda sin son mot en aggressiv äldre man.¹⁴³ Wilde kunde därefter anklagas för sodomi och många i rättsalen hade jublat. Wildes arrestering förklarades genom att han hade begått ett brott av grov oanständighet. Även om Wilde stoltserade med sin feminina sida försökte han dölja sina homosexuella förbindelser. Sloan menar att Oscar var långt ifrån att ha varit en kämpa för sexuell frihet innan sin rättegång och fängelsestraff, även om historien ibland beskrivit det på det viset.¹⁴⁴ Makt och kunskapsrelationerna utmärker sig än en gång.

Författaren skriver och använder sig av ord som att Wilde var feminin eller sodomit. Den feminina aspekten skildrar hur Oscar inte passar inte i ramen för den hegemoniska maskuliniteten och istället hamnar nederst i patriarkaret. Sloan hävdar också att Oscar inte var en lika stark förebild för homosexuella förrän efter att han lidit. Enligt Foucaults teori om sexualitet och makt kan det bero på att Wilde utvecklat en större makt i samhället som bidragit till att han vågat lyfta fram sexualiteten. Bekännelsen kopplas till makt och sexualitet, och bekännelsen påverkar maktrelationen bland personerna. Wilde flydde till Frankrike på höjden av hans homosexuella livsstil 1893, i "De Profundis" beskrev han det som "det omöjliga, hemska och ett helt fel tillstånd mitt liv gett sig in på". Wildes sexuella öppenhet tog fart under de sista dagarna av hans fångenskap.¹⁴⁵ Oscar åkte till både Frankrike och Italien för både cafémöten men också för sexuella möten. Under Oscars tid som redaktör för "Women's World" gav han en ny plattform för kvinnor att bygga en ny bild av sig själva.¹⁴⁶ Oscars bok "Dorian Grey" är det mest kända verket. Kritikerna hävdade att det var en vidrig förklädnad av ett bekännande av homosexualitet.¹⁴⁷ Sloan lyfter fram det dåtida samhällets tänk om de sexuella avvikandena. Oscars kontroversiella verk kritiserades eftersom den stred mot deras normativa tänk om sexualiteten och deras förtryck mot den.

¹⁴³ Sloan, John. *Oscar Wilde*. s. 25

¹⁴⁴ Sloan, John. *Oscar Wilde*. s. 27

¹⁴⁵ Sloan, John. *Oscar Wilde*. s. 28

¹⁴⁶ Sloan, John. *Oscar Wilde*. s. 105

¹⁴⁷ Sloan, John. *Oscar Wilde*. s. 95

6 Analys

I analysdelen kommer jag att utifrån resultatet besvara frågan om hur författarnas inställning till Wildes sexualitet förändras. Kopplingar till teorierna och mitt syfte kommer att göras och diskuteras. Jag kommer att utgå från mina sista frågeställningar:

- Vad finns det för likheter och skillnader mellan böckerna?
- Hur förändras författarnas inställningar till Wildes sexuella läggning i böckerna?

Skillnaderna mellan böckerna utmärks genom författarnas uttryck och användning av begreppet homosexualitet. Författarna delar flera gemensamma och centrala kapitel som handlar om vissa perioder i Wildes liv. De tidigare författarna beskriver exempelvis Oscars ”konstiga” uppfostran som en orsak till hans sexuella läggning. Sherards negativa inställning till Wildes sexuella läggning utmärks starkt i boken, han använder sig av begrepp som ”sexuell avvikelse” eller ”sjukdom” för att beskriva Wildes sexuella läggning. Han hävdar att Oscar fick med sig omoraliska tankar från hemmet.

Sherards tankar kring homosexualitet är inte förvånande eftersom homosexualitet inte hade fått sitt genombrott i samhället i början på 1900-talet, utan klassades ännu som en sjukdom. Harris och Sherards framställningar av Wildes uppfostran och sexuella läggning kan kopplas till Foucaults teori om episteme. Under författarnas samhällsperioder kunde det ha varit ett avvikande mönster att en mor skulle uppfostra sin son som en flicka. Utifrån teorierna kan det ha sin anledning att författarna styrdes av ett normativt tankesätt under deras tid, med en sanningsregim om att en sådan uppfostran var onaturlig. Den feminine mannen var också ett avvikande beteende under 1800-talet och i början på 1900-talet och det drogs kopplingar till att feminina män var homosexuella.

Sherard beskriver Oscars Oxfordperiod som ytterligare en orsak till hans avvikande beteende. Han menar att Oscar anammade den livsstil som många i Oxford hade, han beskriver det som att Oscar försvagades på grund av dess miljö. Harris beskriver Wildes Oxfordperiod objektivt men betonar att Oscar inte hade ett intresse för idrott. Det bristande intresset för idrott är ett ämne som författarna i alla böcker skriver om. Både Sherard och Harris nämner läraren Ruskin som hade ett starkt inflytande på Oscar, författarna beskriver dock detta inflytande som negativt genom att hävda att Ruskin var en av personerna som fick Wilde att tänka

annorlunda. Sherard tar upp den romersk katolska tron, och menar att om Oscar hade varit religiös och följt tron, så hade han inte fallit för det avvikande sexuella beteendet. Jullian beskriver Wildes bristande intresse för idrott, och betonar att hans intresse för det litterära var starkare tack vare hans moder. Som de ovanstående författarna beskriver Ellmann Wildes Oxfordtid och berättar om hans kärlek till det hellenska och skriver om hans ”tvetydiga sexualitet”. Sloan berättar om hur Oscars homosexualitet började synas allt mer under studierna på Oxford och använder sig av begreppet homosexualitet eller manlig attraktion. Sloan är däremot objektiv och dömer inte Wilde som person som Sherard gör.

De äldsta författarna betonar Wildes bristande intresse för idrott och framställer det som konstigt och avvikande. Detta kan förklaras genom att tankarna kring den hegemoniska maskulina mannen förväntas vara ”maskulin”, Oscar föll dock inte in i ramarna för den hegemoniska mannen som samhället under tiden förväntade sig och detta märks genom författarnas ord.¹⁴⁸ Wildes sexuella läggning bidrar till att han hamnar underst i kategorin för hegemonisk maskulinitet utifrån teorin, på grund av att han inte uppfyller de krav som en hegemonisk man förväntas sig att ha av samhället. Ellmann och Sloan är inte negativt inställda till Wildes bristande idrottsintresse, det kan bero på att maskuliniteter och sanningsregimer förändras genom tid. Den homosexuella tidsåldern bidrog med många förändringar som gynnade homosexuella personer i längden, och där samhällets och maktens åsikter kring ett sexuellt avvikande beteende successivt förändrades. I exempelvis dagens samhälle är det inte avvikande om en man inte är idrottsintresserad eller bryr sig om sitt utseende så som Oscar Wilde gjorde.

Sherard nämner inte Lord Alfred Douglas överhuvudtaget i hans bok förutom en gång med beskrivningen ”vän”. Harris nämner deras attraktion till varandra och beskriver det som ”en vänskap som skapade konsekvenser”. Harris använder sig också av begreppet intimitet när han berättar om Oscars relation till Lord Alfred. Jullian använder sig av ordet homosexuell, vilket visar en samhällsförändring, däremot använder sig författaren också av beskrivningen ”sexuell avvikelse” eller ”perversion” vilket visar att homosexuella ännu inte blivit allmänt accepterade under 1960-talet.¹⁴⁹ Jullian nämner Wildes relation till Lord Alfred och menar att de var kända älskare. Ellmann undviker inte Wildes relation till Lord Alfred utan beskriver den utförligt genom att använda sig av begrepp som kärleksaffär och som en passion mellan

¹⁴⁸ Reay, Barry. *Writing the modern histories of homosexual England*. s. 226

¹⁴⁹ Hekma, Gert. *Gay – en världshistoria*. s. 333

männen. Både Ellmann och Sloan beskriver Wildes sexuella läggning positivt, de använder inga negativa beskrivningar gällande Wildes relation till Lord Alfred.

Samtliga författare skriver om Oscars feminina beteenden, de äldre författarna beskriver den sidan av honom som avvikande i samhället. De senare författarna lägger inte stor vikt på Wildes feminina beteende utan fokuset ligger på Wilde som konstnär. Författarna skriver om hans utmärkande klädstil, frisyr och den uppmärksamhet han väckte bland folk på grund av hans starka karaktär. Oscars relation med Lord Alfred beskrivs på olika sätt som ovanstående text visar. Foucault menar att varje epok har sin uppfattning om vilken typ av kunskap som är möjlig. Sherard och Harris negativa tankesätt om Wildes sexuella läggning kan antas spegla deras samhällen och dess ordning var uppbyggt, i sådana fall märks det tydligt att homosexualitet inte var accepterat under den tidsperioden. De senare författarna har inte den negativa inställningen som Sherard och Harris har gällande Wildes sexuella läggning. Skillnaderna kan förklaras och vi kan anta att genom Foucaults teori om episteme som ger epoken en tankemässig struktur. Med detta menas att författarna har olika åsikter gällande homosexualitet på grund av att de styrs av det samhälle de befinner sig i, de senare författarna speglar ett samhälle där en utveckling gällande homosexualitet har skett. Den kunskap författarna har, styrs av olika mekanismer och lagar, dessa förändras med tiden vilket framhävs i böckerna då det sker en förändring gällande Wildes homosexuella läggning och författarnas inställning till det.

Anledningen till att Wildes feminina sida och hans utmärkande klädstil betonas av samtliga författare kan kopplas till Connells tankar om hegemonisk maskulinitet. Framställningen av hur en man ska vara i samhället märks tydligt utifrån författarnas beskrivningar av Wilde avvikande beteenden. Den personen Wilde var och sättet han beskrivs på, passar inte in i de normativa ramarna för hur en maskulin man ska vara.¹⁵⁰ Wilde var mån om sitt utseende, hade inget intresse för idrott utan skönhet och litteratur var hans starkaste sidor vilket ligger långt ifrån bilden av den hegemoniska maskuliniteten.¹⁵¹ Jullians bok publicerades i samband med ett viktigt år under den sexuella revolutionen. Under 1960-talet hade många idéströmningar brutit ner de konservativa normerna som gällde tidigare. Stonewallupproret i New York 1969 kom att påverka det globala perspektivet kring homosexualitet och sexualitet, vilket bidrog till att samhället och dess makter väckte uppmärksamhet till homosexuella personer. Gaykulturen

¹⁵⁰ Reay, Barry. *Writing the modern histories of homosexual England*. s. 226

¹⁵¹ Vazquez Garcia, Veronica. m.fl. *Gossip, sexuality and hegemonic masculinity*. s. 91

utvecklades och mötesplatser blev allt mer offentliga.¹⁵² Jullians beskrivning av Wildes sexuella läggning visar att utvecklingen av homosexualitet i samhället hade förändrats om man jämför med Sherard och Harris tid.

Kärnan i samtliga böcker förutom Wildes utmärkande utseende, är hans roman ”Dorian Grays porträtt”. Sherard och Harris visar en negativ inställning till romanen. Sherard beskriver boken som giftig och som en bidragande orsak till Oscars ”mentala och fysiska förstörelse”. Harris menar att romanen var en bekräftelse på att Wilde kände en attraktion till män, författaren beskriver att Oscar Wilde blev en synonym till det ohälsosamma. De senare författarna betonar att denna roman kan ha varit ett verk av Wilde som beskriver honom själv. Sherard och Harris speglar återigen de maktmekanismerna de styrdes av i deras samhällen. Sherard sjukförklarar Wilde och framställer hans sexualitet som avvikande i samhället. Wildes rättegång är ett typiskt exempel där marginalisering och auktorisering syns på grund av att relationen mellan dominant och underordnade klasser utmärks. Wilde var en person som avvek från det normativa tankesättet som samhället hade, på grund av hans feminina beteende hamnade han också underst i patriarkaret. Den dominant gruppen bestod dock av de maktstrukturer som samhället hade, där den hegemoniska maskulina mannen var överst i patriarkaret och fick mer makt. På grund av detta dömdes Wilde till fängelse eftersom han inte hade en stark makt i samhället.¹⁵³

Begreppen för att beskriva homosexualitet förändras i böckerna och detta utmärks väl, från manlig attraktion till sjukdom till homosexualitet. Förändringarnas orsak har att göra med samhällets utveckling och de maktmekanismer och strukturer som styr författarna. Det normativa samhället har en ordning, när någonting stör denna ordning klassificeras det som avvikande för att maktmekanismerna ska få kontroll över det. Makten har ett mål, exempelvis begär eller njutning som Foucault menar. Klassificeringar av ett avvikande beteende görs genom att exempelvis sjukförklara homosexuella personer för att lättare kunna hantera denna oordning i ett normativt samhälle. Skillnaderna och likheterna är tydliga när det kommer till författarnas framställning av Wilde sexuella läggning.

Ellmanns bok från 1987 speglar hans tankesätt som samhällets mekanismer står till grund för. Redan då hade gaykulturen växt och syntes allt mer i samhällen runt om i världen. Under

¹⁵² Hekma, Gert. *Gay – en världshistoria*. s. 333

¹⁵³ Conell, R.W. *Maskuliniteter*. s. 117

1970-talet skapade den homosexuella kulturen ett mycket brett spektrum för både romantiska eller sexuella relationer.¹⁵⁴ Under 80-talet uppstod dock ett annat problem, nämligen aidsepidemin. Många mötesplatser för homosexuella stängdes ner i olika samhällen i världen. I nordvästra Europa fokuserade man dock på att dessa mötesplatser kunde användas för att ge information för att förebygga sjukdomen. Detta tack vare de politiska gayrörelsernas och myndigheters inflytande på samhällena.¹⁵⁵ Det märks tydligt att de senare författarna lägger fokus på Wildes verk och åstadkommaden, till skillnad från de tidigare författarna som ständigt betonade hans avvikande sexualitet i samhället. Detta kan kopplas till Foucaults och Connells teorier som handlar om att maktstrukturer och hegemonisk maskulinitet ständigt förändras genom tid.

Under 1990-talet efter aidsepidemin växte den homosexuella gemenskapen allt mer. Gaykulturen utvecklades och egna organisationer skapades, speciellt i storstäder. Efter 90-talet började länder och samhällen godkänna registrerade partnerskap, i början av 2000-talet fick homosexuella personer även ingå i giftermål i vissa länder. Under denna period skedde en stor utveckling där människors sexuella läggning kom att bli viktig även för politiken och samhällen runt om i världen.¹⁵⁶ Sloans bok om Wilde publicerades 2003, synen och tankesättet gällande homosexualitet hade förändrats radikalt under denna period

Sloan framställer Wilde som en normal man som hade ett inflytande på många samhällen tack vare hans enastående verk. Det är inte ett negativt eller stort fokus på Wildes sexuella läggning till skillnad från Sherard och Harris. Sloan speglar det tankesätt som samhället och makten utvecklat under 1990-2000-talet där gaykulturen blivit en del av det normativa och där homosexualitet myntats som ett normalt begrepp trots att det fortfarande förekom förtryck.¹⁵⁷ Författarnas tankesätt kan kopplas till Foucaults teorier om sanningsregimer och makt under en viss epok. När samhällen förändras sker även en förändring i individernas tankesätt på grund av att nya sanningsregimer uppstår. Ett exempel på detta är just dessa böcker som visar hur sanningsregimer och nya tankesätt uppstår utifrån samhällets påverkan på författarna.

¹⁵⁴ Hekma, Gert. *Gay – en världshistoria*. s. 338

¹⁵⁵ Hekma, Gert. *Gay – en världshistoria*. s. 338

¹⁵⁶ Hekma, Gert. *Gay – en världshistoria*. s. 360

¹⁵⁷ Vazquez Garcia, Veronica. m.fl. *Gossip, sexuality and hegemonic masculinity*. s. 91

Sammanfattningsvis visar analysen att likheter och skillnader förekommer, uppfattningen om genus och maktstrukturer i samhället påverkar individer mer eller mindre. Utifrån teorierna kan vi anta att författarna påverkas av deras samhälle och dess episteme. Harris och Sherard levde under en tid då homosexualitet ännu inte utvecklats och blivit normaliserat, deras negativa inställning kan beskrivas och diskuteras genom att Wilde inte följde de normativa ramarna som dessa författare har i sina tankar. De senare författarna levde under perioder då en utveckling av homosexualitet hade skett. Vi kan anta utifrån teorierna att sättet de skildrar Wildes sexuella läggning på kan ha sina anledningar i att homosexualitet blivit en del av samhället och därmed mer eller mindre accepterat. Att Sloan och Ellmann är positivt inställda till Wildes sexuella läggning både kan spegla deras tankesätt men även att de försöker återskapa Wilde i sin historiska kontext. Antaganden om den hegemoniska maskuliniteten i relation till att Wilde är feminin kan göras eftersom samtliga författare betonar detta.

7 Slutdiskussion

Syftet och frågeställningarna för uppsatsen var att analysera hur författarna framhäver Oscar Wildes homosexualitet i böckerna och jämföra dessa genom en begreppshistorisk metod. Både frågorna och syftet uppfylldes efter analyserna av böckerna och har också väckt nya tankar och flera perspektiv kring arbetet. Syftet uppfylldes genom att jag belyste de förändringarna om Wildes sexuella läggning som fanns.

- Hur framställs Wildes sexuella läggning i böckerna?

Samtliga författare nämner Wildes sexuella läggning i böckerna, de första författarna framställer hans läggning väldigt negativt. Ju längre in i tiden vi kommer neutraliseras de övriga författarnas framställningar av hans sexualitet. För att åter koppla till teorin kan det ha sina anledningar i att samhällets episteme påverkar individer, författarna följer deras normativa samhällstänk och i de äldre samhällena utmärks det genom författarna att inställningen till Wildes beteende och sexualitet är negativa.

- Vad finns det för likheter och skillnader mellan böckerna?
- Hur förändras författarnas inställningar till Wildes sexuella läggning i böckerna?

Likheterna och skillnaderna mellan böckerna är stora, som tidigare nämnt skiftar det mellan negativa och positiva inställningar. Samtliga författarna nämner hans sexuella läggning mer

eller mindre. Med tanke på homosexuella personers situationer under de olika samhällsperioderna, märktes skillnaderna väl av hur författarna skriver om Wildes sexuella läggning. Författarnas framställningar av hans homosexualitet kan utifrån teorierna spegla hur samhället under deras tid uppfattade homosexualitet, och därför finns skillnaderna mellan böckerna. Det kan kopplas till Foucaults teori om att samhällena och deras sanningsregimer förändras genom tid, precis som individers och makthavares inställning till sexualitet. Även bilden av en man och hans maskulinitet förändras ständigt, detta märktes väl genom de äldre författarnas sätt att skriva om Wilde i jämförelse med de senare författarnas sätt att beskriva honom. De äldre författarna framställer Wildes sexuella läggning som avvikande i samhället och någonting onaturligt, medan de senare författarna har fokuserat på Wilde som författare där hans sexuella läggning inte har ett lika stort fokus. Det visar att samhällena har förändrats och har till viss del accepterat homosexuella personer. Sammanfattningsvis har jämförelserna visat ett resultat där författarna påverkas utifrån deras samhällen och dess syn på homosexualitet.

8 Vidare forskning

Jag tycker att denna studie är viktig för ämnet historia eftersom det visar hur begrepp och dess användning förändras genom tid. Genom att se sådana förändringar kan man förstå en epoks världsbild. Det är även intressant att applicera denna analys på teoretiska utgångspunkter för att få ett bredare perspektiv och en djupare förståelse till varför författare skriver som de gör. Vi behöver dock mer kunskap om kvinnornas homosexualitet genom historien, dess förändring och samhällsuppfattning. Det finns material om ämnet men det är ytterst lite i jämförelse med manlig homosexualitet. Ett sådant material hade bidragit med forskningsfrågor och studier som förklarat den hegemoniska maskulinitetens roll mycket djupare. Det hade också gett möjligheter att studera och analysera kvinnliga homosexuella personer genom tid i samma mån som denna studie. Inom litteraturvetenskapen hade studien kunnat användas för vidare forskning om Wildes sexuella läggning och varför författare använder sig av samma eller olika begrepp, inom litteraturvetenskapen hade djupare studier kring Wildes sexuella läggning kunnat göras i form av att utforska inte endast biografier och inte endast manliga författare.

Eftersom uppsatsen är inom lärarutbildningen anser jag att denna studie är viktig för historieundervisningen. Studien kan användas genom att förklara för elever hur samhället och

människors tänk förändras genom den makt och kunskap som finns under en epok. För eleverna är det också viktigt att ta del av att kunna jämföra och se skillnader av olika författare och varför dessa skillnader existerar. Detta är viktigt för källkritiska analyser men även för att eleverna själva ska upptäcka nya tankar eller perspektiv.

9 Referenser

Källor

Ellmann, Richard, *Oscar Wilde*, Hamish Hamilton, London, 1987

Harris, Frank, *Oscar Wilde: his life and confessions. Vol. 1*, New York, 1918

Harris, Frank, *Oscar Wilde: his life and confessions. Vol. 2.*, New York, 1918

Jullian, Philippe, *Oscar Wilde*, Constable, London, 1969

Sherard, Robert Harborough, *The life of Oscar Wilde*, Werner Laurie, London, 1906

Sloan, John, *Oscar Wilde*, Oxford University Press, Oxford, 2003

Litteratur

Aldrich, Robert (red.). Homosexuell historia. Aldrich, Robert i *Gay: en världshistoria*, Natur och kultur, Stockholm, 2007

Antonio Gramsci

<http://www.ne.se/lang/antonio-gramsci>

NATIONALENCYKLOPEDIN 2014-04-01

Barry, Reay. "Writing the modern histories of homosexual England", *The historical journal*, volym 52, nummer 01 (March 2009) s. pp 213 - 233

<http://dx.doi.org/10.1017/S0018246X08007371> 2014-04-01

BENJAMIN DISRAELI

<http://www.ne.se/lang/benjamin-disraeli>

NATIONALENCYKLOPEDIN, 2014-04-14

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3., [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012

Cohen, Ed, *Talk on the Wilde side: towards a genealogy of a discourse on male sexualities*, Routledge, New York, 1993

Connell, Robert William., *Maskuliniteter*, MTM, Johanneshov, 2013

Crime Library. The trial of Oscar Wilde. Gibben, Mark.

http://www.crimelibrary.com/gangsters_outlaws/cops_others/oscar_wilde/5.html 2014-03-25

Erber, Nancy. 1996. "The French Trials of Oscar Wilde." *Journal Of The History Of Sexuality* no. 4: 549. JSTOR Arts & Sciences VII, EBSCOhost (accessed Mars25, 2014).

Foucault, Michel, *Sexualitetens historia. Bd 1, Viljan att veta*, [Ny utg.], Daidalos, Göteborg, 2002

FRANK HARRIS

<http://www.ne.se/frank-harris>

NATIONALENCYKLOPEDIEN, 2014-04-01

Garcia, Veronica Vazquez, and Maria Eugenia Chavez Arellano. 2012. "Gossip, sexuality and hegemonic masculinity at the Universidad Autonoma Chapingo, Mexico." *Resources For Feminist Research* no. 1-2: 165. Literature Resource Center, EBSCOhost (accessed Mars 24, 2014).

Harris Manchester College. Dr. John Sloan.

<http://www.hmc.ox.ac.uk/pages/default.asp?id=16&sID=86&cP=300> 2014-04-05

Hekma, Gert, *Gayvärlden: Från 1980 fram till idag i Gay: en världshistoria*, Natur och kultur, Stockholm, 2007

Hirdman, Yvonne, *Genus: om det stabilas föränderliga former*, 1. uppl., Liber, Malmö, 2001

Janes, Dominic. 2014. "Oscar Wilde, Sodomy, and Mental Illness in Late Victorian England." *Journal Of The History Of Sexuality* no. 1: 79. Project MUSE, EBSCOhost (accessed Mars25, 2014).

Jefferson, T. n.d. "Subordinating hegemonic masculinity." *Theoretical Criminology* 6, no. 1: 63-88. Social Sciences Citation Index, EBSCOhost (accessed Mars 25, 2014).

Kristina Boreus, personuppgifter.

<http://www.statsvet.su.se/forskning/v%C3%A5ra-forskare/kristina-bor%C3%A9us/kristina-bor%C3%A9us-1.119832> 2014-03-25

Magnusson, Eva & Marecek, Jeanne, *Genus och kultur i psykologi: teorier och tillämpningar*, 1. uppl., Natur & Kultur, Stockholm, 2010

Nilsson, Roddy, *Foucault: en introduktion, Égalité*, Malmö, 2008

Novak, Daniel A. 2012. "Performing the 'Wilde West': Victorian afterlives, sexual performance, and the American West." *Victorian Studies* no. 3: 451. Literature Resource Center, EBSCOhost (accessed Mars25, 2014).

Oscar Wilde. <http://www.cmgww.com/historic/wilde/bio3.htm> 2014-03-25

RICHARD ELLMANN

<http://www.ne.se/richard-ellmann>

NATIONALENCYKLOPEDIEN, 2014-04-01

Sibalis, Michael, *Manlig homosexualitet under upplysningen och revolutionsåren, 1680 – 1850 i Gay: en världshistoria*, Natur och kultur, Stockholm, 2007

Simkin John, Spartacus educational. Robert Harborough Sherard.

<http://www.spartacus.schoolnet.co.uk/PHsherard.htm> 2014-04-05

Sullivan, Kevin, *Oscar Wilde*, Columbia Univ. Press, New York, 1972

Tamagne, Florenee, Den homosexuella tidsåldern, 1870 – 1940 i *Gay: en världshistoria*, Natur och kultur, Stockholm, 2007